

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

วิษณุ โชโต

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กุมภาพันธ์ 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ วิษณุ โขโต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

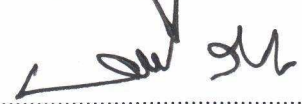
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

..... กรรมการ
(ดร.ชัยพจน์ รังงาม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 24 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ และ ดร.ชัยพนธ์ รั้งงาม กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่องานนิพนธ์ รวมทั้งการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.สมุท ธานีคุณ ดร.ชาย หาญณรงค์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมย์ ตัดตะวะศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณ บิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่ทรงคุณค่า และได้มอบกำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

วิษณุ โชโต

58920532: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ประกันคุณภาพการศึกษา

วิษณุ โขโต: การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ (PARTICIPATION IN EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY TAWAN-OK BANGPRA CAMPUS) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุเมธ งามกนก, กศ.ด. 121 หน้า.
ปี พ.ศ. 2560

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ระดับการศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20 - .91 และค่าความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Sheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า การบริการวิชาการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การวิจัย การผลิตบัณฑิต การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก

มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ตามลำดับ

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริการวิชาการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงาน 7 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 3 ปี และ 3-6 ปี ตามลำดับ

58920532: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORDS: PARTICIPATION/ EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE/
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY TAWAN-OK
BANGPRA CAMPUS

WISANU CHOTO: PARTICIPATION IN WORKING TO ACHIEVE THE
CRITERIA OF EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE OF RAJAMANGALA
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY TAWAN-OK BANGPRA CAMPUS. DISSERTATION
ADVISOR: SUMET NGAMKANOK, Ph. D. 121 P. 2560.

The objectives of this research were to study and compare the participation in working to achieve the criteria of educational quality assurance of people working for Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Bangpra Campus as classified by gender and levels of education. The sample in this study was 200 people working for the university. Stratified random sampling technique was used to identify the participants in this study. Data collection instrument in this study was a five-point-rating-scale questionnaire asking 35 questions surveying the participation in working to achieve the criteria of educational quality assurance. The questionnaire has its item discriminating power between .20-.91. The reliability of this questionnaire was .97. The statistical methods used in this study were Average (\bar{x}), Standard Deviation (SD), t-test, One-way ANOVA and Scheffe's method of multiple comparison test.

The research reached the following conclusions:

1. The participation in working to achieve the criteria of educational quality assurance of people working for Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Bangpra Campus was at a moderate level. When examining each aspect, the first four highest score included 1) the academic services, 2) produce graduates, 3) maintaining arts and culture, and 4) management.

2. When examining the participation in working to achieve the criteria of educational quality assurance of people working for Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Bangpra Campus as classified by gender of the participants, this study reported no statistical significantly difference in general and each dimension.

3. When examining levels participation in working to achieve the criteria of educational quality assurance of people working for Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Bangpra Campus as classified by levels of education, this study in general reported statistical significantly difference at 0.5 level, except in the area regarding maintaining arts and culture which showed no statistically significantly difference. This study also found that participants graduating Ph.D or Doctoral level participated more than Master degree or Bachelor degree graduates.

4. When examining levels participation in working to achieve the criteria of educational quality assurance of people working for Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Bangpra Campus as classified working experiences, this study reported no statistical significantly difference both in general and each dimension. This excludes the area of management which showed statistically significantly difference at 0.5 level. This result of this revealed that participants working over 7 years participated in in working to achieve the criteria of educational quality assurance more than those who work less than 3 years and 3 to 6 years accordingly.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
สภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.....	13
การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.....	24
แนวคิดทฤษฎีการประกันคุณภาพการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา.....	29
แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	53
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล.....	72
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	115
ภาคผนวก ค.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ปีการศึกษา 2557 ระดับสถาบัน.....	27
2	วิเคราะห์ผลการประเมินระดับสถาบัน.....	28
3	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน.....	44
4	บันไดแปดขั้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	57
5	ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	68
6	ค่าความถี่และค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน.....	73
7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยรวมและรายด้าน.....	74
8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต.....	75
9	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัย.....	76
10	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริการวิชาการ.....	77
11	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม.....	78
12	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ.....	79
13	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามเพศ.....	80
14	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ...	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	81
16	82
17	83
18	84
19	84
20	85
21	85
22	87
23	88
24	89
25	120

สารบัญภาพ

ตารางที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2	ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ.....	41
3	ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาการประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 12)

ตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) และประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) เสร็จสิ้นไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ซึ่งยังคงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ที่ได้ระบุว่า การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และ โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ 3) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษา

สามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษา และผู้เรียน 4) ส่งเสริมสนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาระบบ การศึกษาของรัฐ เอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น 6) คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรชญา ปณิธาน/ วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2555, หน้า 2-3)

การพัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นที่ทราบกันดีว่าระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับการพัฒนาของ สถาบันการศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะ ในอนาคตที่ตลาดงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจึงมีการปรับปรุง มาโดยตลอด ปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพภายในเข้าสู่รอบที่สาม (พ.ศ. 2557-2561) และระบบ การประเมินคุณภาพภายนอกเข้าสู่รอบที่สี่ (พ.ศ. 2558-2562) ระบบการประกันคุณภาพภายใน ที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบแรก ที่ให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา และ ให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ในรอบ แรกนี้ตัวบ่งชี้ประเมินผลการดำเนินงานมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือ ผลลัพธ์ โดยครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ตอบสนองเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐาน การศึกษาของชาติมาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้อง ไปในทิศทางเดียวกันกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ภายใต้หลักการสำคัญคือไม่เป็นภาระ ซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นสามารถประเมินได้ครบทุกมิติ ของระบบการประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ อีกทั้งยังมี ความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากร การเรียนรู้และนวัตกรรมในส่วนของแต่ละ การประเมิน มีทั้งเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันและที่แยกใช้เฉพาะกับสถาบันที่มีจุดเน้นต่างกัน ได้แก่ สถานที่เน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม

สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวเนื่องจากในระยะแรกนี้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังไม่มีกระบวนการทำงานที่เน้นวงจรกิจกรรมอย่างชัดเจนตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 26)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่ (พ.ศ. 2557-2561) ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพจึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษาและเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (Process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการส่งเสริมพัฒนานักศึกษา การวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคุมวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติรวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากการมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพผลงานตีพิมพ์และเผยแพร่ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 27-28)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ

องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ
 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะให้ครอบคลุมการดำเนินงาน
 ของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรที่คณะดูแลรวมทั้ง กิจกรรม
 นักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทางวิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกัน
 คุณภาพของคณะการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ
 ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการ
 วิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหาร
 จัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน พิจารณาให้เป็นไปตาม
 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา
 ประกอบด้วยด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการมาตรฐานด้านการ
 ดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย
 ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้น
 การประกันคุณภาพการดำเนินการของสถาบันเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละ
 คณะ โดยครอบคลุมในด้านกายภาพและภารกิจของสถาบันรวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวม
 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละระดับ เพื่อการควบคุมคุณภาพการติดตาม
 ตรวจสอบคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 29)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และ
 เทคโนโลยีจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับ
 การประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2548 เป็นต้นมา
 โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
 จำนวน 4 วิทยาเขต และ 1 คณะตามมาตรา 65(3) ได้แก่ วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ วิทยาเขตอุเทน
 ถวาย วิทยาเขตบางพระ วิทยาเขตจันทบุรี และคณะเกษตรศาสตร์บางพระ พร้อมทั้งให้ยกฐานะขึ้น
 เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ตามมาตรา 5(3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
 ตะวันออก จัดการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ กระจายอยู่
 ตามวิทยาเขตในสังกัดทั้ง 4 แห่ง ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งหน่วยงาน
 แต่ละแห่งของมหาวิทยาลัยฯ ล้วนมีประวัติในการก่อตั้ง และจัดการศึกษาด้านวิชาชีพไม่น้อยกว่า
 50 ปี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ก, หน้า 2)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการดำเนินการ
 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยมีการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา
 โดยมีระบบ กระบวนการ การจัดการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานตามที่สำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัยองค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ โดยปีการศึกษา 2557 ผลการ ดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับระดับสถาบัน พบว่า มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.74 จาก 5 คะแนน) เมื่อวิเคราะห์ตามองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การผลิต บัณฑิต มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ย 2.44) องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย มีคุณภาพ ระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 3.42) องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ย 2.00) องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 3.00) องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.73) เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.74 และ 2.86 ตามลำดับ) และผลลัพธ์มีคุณภาพต้องปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ย 2.48) (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนฑลตะวันออก, 2558ข, หน้า 3)

สภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2557 ของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมนฑลตะวันออกนั้น พบว่า บุคลากรในแต่ละหน่วยงานยังมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ไม่มากเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมในการทำงานอยู่ในระดับน้อย และหลักเกณฑ์ทำให้ การนำไปปฏิบัติเกิดความผิดพลาดและได้ผลงานไม่ตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ระบบสารสนเทศ ในการบริหารงานยังต้องได้รับการพัฒนา ตลอดจนจำนวนและคุณภาพคณาจารย์ประจำหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงพัฒนาให้เป็นที่ไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมนฑล ตะวันออก, 2558ข, หน้า 3-4)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสำคัญของการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีส่วนร่วมของบุคลากรใน 5 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วม ด้านการผลิตบัณฑิต การมีส่วนร่วมด้านการวิจัย การมีส่วนร่วมด้านการบริการวิชาการ การมี ส่วนร่วมด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการ ตลอดจนหาแนวทางการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ให้มีการดำเนินงานพัฒนาอย่างต่อเนื่องและชัดเจน มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมายในการประคุณภาพ การศึกษาที่วางไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

คำถามในการวิจัย

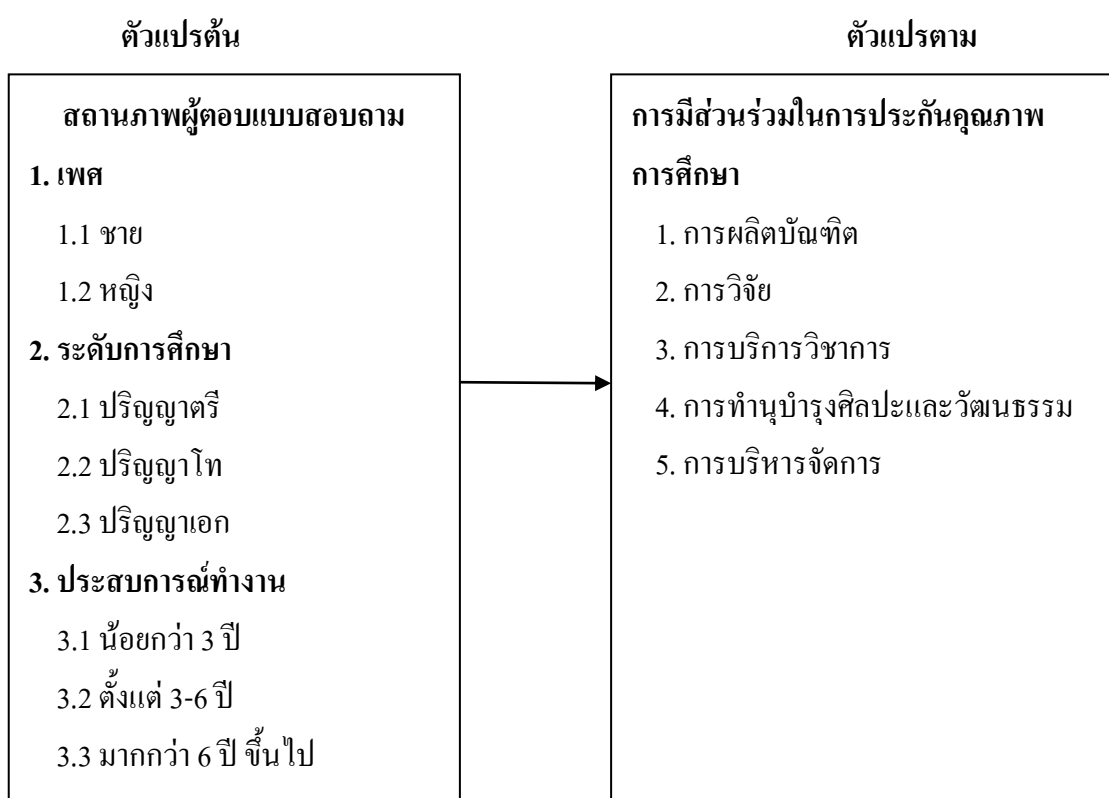
1. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ อยู่ในระดับใด
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศแตกต่างกันหรือไม่
3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศแตกต่างกัน
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคณะกรที่มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยใช้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558, หน้า 124) ตามองค์ประกอบในการประกันคุณภาพสถาบัน 5 ด้าน คือ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการ 4) การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) การบริหารจัดการ โดยศึกษาและเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบแนวทางปรับปรุงการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. เป็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกในการพิจารณาให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยประกอบด้วยการนำการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพเป็นเกณฑ์สำหรับการพิจารณาความคิดเห็นของบุคลากร 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 410 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ปีการศึกษา 2559 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 608-610) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 200 คน จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ระดับการศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 ปริญญาโท

3.1.2.3 ปริญญาเอก

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.3.1 น้อยกว่า 3 ปี

3.1.3.2 ตั้งแต่ 3-6 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในการประกันคุณภาพการศึกษา 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

3.2.1. การผลิตบัณฑิต

3.2.2. การวิจัย

3.2.3. การบริการวิชาการ

3.2.4. การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

3.2.5. การบริหารจัดการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร หมายถึง พฤติกรรมของบุคลากรที่แสดงออกต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ว่ามีมากหรือน้อยเพียงใดตามระบบและแผนงานที่วางไว้ของการดำเนินงานประกันคุณภาพ ใน 5 องค์ประกอบคุณภาพ ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมการผลิตบัณฑิต หมายถึง บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการ และวิชาชีพมีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการรับนักศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความมุ่งมั่นทางวิชาการมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มีการบริการนักศึกษาระดับปริญญาตรีหมายถึงสถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาอย่างครบถ้วนตั้งแต่การให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต จัดบริการข้อมูลหน่วยงานที่ให้บริการ และมีกิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรีหมายถึง สถาบันอุดมศึกษา

ต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนักศึกษา หมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

1.2 การมีส่วนร่วมการวิจัย หมายถึง บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มี คุณภาพโดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วนเพื่อให้ สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและ การจัดสรรทุนวิจัยจากงบประมาณของสถาบันให้กับบุคลากร ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะแก่อาจารย์ และนักวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงินเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สร้างขวัญและกำลังใจแก่นักวิจัยอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีระบบและ กลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ การจัดสรร เงินจากภายในสถาบันและที่ได้รับจากภายนอกสถาบันเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของสถาบันผลงานทางวิชาการและ การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานที่มีคุณค่า ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ ประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการและการแข่งขันของประเทศ ผลงานทางวิชาการอยู่ในรูปของบทความวิจัย หรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ หรือ ระดับนานาชาติ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI หรือ Scopus หรือตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสาร ทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 ผลงานได้รับการจดอนุสิทธิบัตร หรือสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานทางวิชาการรับใช้สังคมที่ผ่านการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ แล้ว ผลงานที่ทำร่วมกับอุตสาหกรรมที่ผ่านการประเมินตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ตำราหรือหนังสือ ที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการและผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว

1.3 การมีส่วนร่วมการบริการวิชาการ หมายถึง บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในบริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัด และในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือ อาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการบริการทางวิชาการมีความหลากหลาย และนำมาจัดทำเป็นแผนการใช้ประโยชน์จนเกิดผลลัพธ์ที่สร้างความพึงพอใจต่อชุมชนและสังคม อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิง

ทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

1.4 การมีส่วนร่วมการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสานเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามจุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่น ๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

1.5 การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ หมายถึง บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good governance) และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจหลักให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การกำกับติดตามและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหลักสูตรของแต่ละคณะให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติรวมทั้งมีผลการดำเนินงานในแต่ละพันธกิจ มีระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตรและคณะหมายถึงสถาบันมีหน้าที่กำกับดูแลการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรและคณะ โดยมีการดำเนินการตั้งแต่ การควบคุมคุณภาพการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินจะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุนกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. บุคลากร หมายถึง บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนงานทางการศึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ปีการศึกษา 2559 โดยไม่รวมถึงคณะผู้บริหารสถาบัน

3. เพศ หมายถึง เพศของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ แบ่งเป็น เพศชายและเพศหญิง

4. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

4.1 ปริญญาตรี

4.2 ปริญญาโท

4.3 ปริญญาเอก

5. ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ระยะเวลาปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานอุดมศึกษา พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน ตั้งแต่เข้าปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

5.1 ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 3 ปี

5.2 ประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3-6 ปี

5.3 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 6 ปี ขึ้นไป

6. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
3. แนวคิดทฤษฎีการประกันคุณภาพการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มีใจความสำคัญมาตรา 7 ดังนี้

“ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครู วิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อวิชาชีพ เฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก” (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ก, หน้า 118)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2548 เป็นต้นมา โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 4 วิทยาเขต และ 1 คณะตามมาตรา 65(3) ได้แก่ วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ วิทยาเขตอุเทน

ถวาย วิทยาเขตบางพระ วิทยาเขตจันทบุรี และคณะเกษตรศาสตร์บางพระ พร้อมทั้งให้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ตามมาตรา 5(3) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จัดการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ กระจายอยู่ตามวิทยาเขตในสังกัดทั้ง 4 แห่ง ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งหน่วยงานแต่ละแห่งล้วนมีประวัติในการก่อตั้งและจัดการศึกษาด้านวิชาชีพไม่น้อยกว่า 50 ปี ดังนั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จึงจัดเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 ใน 15 แห่งที่จัดการศึกษาระดับปริญญาสายวิชาชีพด้วยความเชี่ยวชาญมายาวนานแห่งหนึ่งของประเทศไทย

โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้รวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 4 วิทยาเขตและ 1 คณะตามมาตรา 65(3) ได้แก่

1. วิทยาเขตบางพระ
2. วิทยาเขตอุเทนถวาย
3. วิทยาเขตจักรพงษ์พานารณ
4. วิทยาเขตจันทบุรี
5. คณะเกษตรศาสตร์บางพระ

โดยมีคณะต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ดังนี้

1. คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ
2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
5. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร
6. คณะเทคโนโลยีสังคม
7. คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. คณะศิลปศาสตร์
9. คณะสัตวแพทยศาสตร์
10. สถาบันเทคโนโลยีการบิน

ทั้งนี้เพื่อให้ภารกิจของมหาวิทยาลัยฯ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จึงกำหนดให้มีหน่วยงานสนับสนุน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ก, หน้า 2-3)

1. สำนักงานอธิการบดี
2. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
3. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. สถาบันวิจัยและพัฒนา
5. สำนักงานวิทยาเขตจันทบุรี

การบริหารและจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต

บางพระ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ เดิมได้รับการจัดตั้ง
 ในนาม “วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระจังหวัดชลบุรี” พ.ศ. 2501 สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อมา
 พ.ศ. 2518 วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระได้โอนมาสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาจัดตั้ง
 คณะเกษตรศาสตร์ เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) เกษตรศาสตร์
 ใน 4 สาขาวิชาเอก คือ พืชศาสตร์-พืชไร่ นา พืชศาสตร์-พืชสวน สัตวศาสตร์ และเกษตรศึกษา
 ขณะเดียวกันก็จัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหลักสูตรประโยคครูมัธยมเกษตรกรรม (ปมก.)
 ในนามของวิทยาเขตเกษตรบางพระ จนถึงปีการศึกษา 2522 ในปี พ.ศ. 2532 วิทยาลัยเทคโนโลยี
 และอาชีวศึกษาได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 พระราชทานนามใหม่เป็น “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” และได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตร
 วิทยาศาสตรบัณฑิตวิชาเอกการบริหารธุรกิจเกษตร ในปี พ.ศ. 2534 คณะเกษตรศาสตร์บางพระ
 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตวิชาเอกวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 การอาหาร วิชาเอกประมง และวิชาเอกวิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์เพิ่มขึ้นอีก 3 หลักสูตร ในปี
 พ.ศ. 2535 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตวิชาเอกเทคโนโลยีชีวภาพ
 ในปี พ.ศ. 2540 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี ในปี พ.ศ. 2542
 ได้รับอนุมัติให้จัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร และ
 สาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ และได้เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในปี
 พ.ศ. 2548 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณในสังกัด
 กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการเช่นเดียวกับ
 อธิการบดีกรมต่าง ๆ โดยวิทยาเขตบางพระประกอบด้วย 3 คณะ ได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์และ
 ทรัพยากรธรรมชาติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 มีหน่วยงานสนับสนุนของมหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน สำนัก
 วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันวิจัยและพัฒนา และสำนักงานอธิการบดี หน่วยงาน

ระดับกองภายใต้สำนักงานอธิการบดีมี 5 กอง ได้แก่ กองกลาง กองคลัง กองนโยบายและแผน กองบริหารงานบุคคล และกองพัฒนานักศึกษา มีหน่วยงานจัดตั้งขึ้นภายในต่าง ๆ ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีการบิน และคณะสัตวแพทยศาสตร์ ตั้งอยู่เลขที่ 43 หมู่ที่ 6 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 0-3835-8201-27 โทรสาร 0-3835-8201-27 เว็บไซต์ www.rmutto.ac.th มีเนื้อที่ 680 ไร่ 1 งาน 98 ตารางวา ระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 110 กิโลเมตร (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ก, หน้า 3)

แนวทางการบริหารงาน

แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ภายใต้ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล และการแข่งขันระหว่าง มหาวิทยาลัย ในสภาพสังคมเศรษฐกิจที่ได้เปลี่ยนแปลงไป แนวทางการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ มทร.ตะวันออก อาจจะสรุปได้เป็น 2 เรื่อง โดยสังเขป ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ มทร.ตะวันออก โดยทั่วไป

1.1 ความจำเป็นในการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการใช้สินค้าและบริการต่าง ๆ ของประชาชน และมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไปแล้ว อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนทุกคนต่างต้องการมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงต้องการมีรายได้สูงขึ้นและการได้รับผลประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ จากความช่วยเหลือจากรัฐบาลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเรื่องเศรษฐกิจแล้ว หมายความว่า ประเทศต้องมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้น หรือรายได้ของประเทศจะต้องเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถในทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น โดยมีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการ ผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ให้มี “มูลค่า” การผลิตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน 3 เรื่อง คือ 1) การพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ 2) การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี และ 3) ประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทั้ง 3 เรื่อง ที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ “คุณภาพ” ของประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของผู้นำ และการกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะดูได้จากตัวอย่างของประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศฟินแลนด์ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศจีน เป็นต้น

1.2 นโยบายของรัฐบาลและทรัพยากรที่จะสนับสนุนการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่

1.2.1 คุณภาพของประชากรและระบบการศึกษาของประเทศ

- เทคโนโลยี
- คุณภาพของระบบการศึกษา
 - จำนวนและคุณภาพของนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- เทคโนโลยี
- 1.2.2 สถานภาพทางสังคมและรายได้ของผู้ที่ทำงานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- สถานภาพทางสังคม
 - ระดับรายได้ของผู้ทำงาน
 - ค่านิยมของสังคม
- 1.3 สถานภาพของ มทร.ตะวันออก ในระบบอุดมศึกษาของประเทศไทย
- 1.3.1 จำนวนมหาวิทยาลัยในระบบการศึกษาของไทย
- ระดับและความนิยมในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยของเอกชน
 - การสนับสนุนทางด้านงบประมาณของรัฐบาล
 - การแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัย
 - ความพร้อมและทรัพยากรที่จะให้การสนับสนุนการพัฒนา
 - คุณภาพของบุคลากร ผู้นำ และระบบการบริหารของมหาวิทยาลัย
- 1.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในระบบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
- มหาวิทยาลัยในระบบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง
 - คุณภาพของการศึกษาของประเทศไทย
- 1.4 แนวทางการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ มทร.ตะวันออก
- 1.4.1 การพัฒนาจากพื้นฐานของมหาวิทยาลัย
- ด้านการบริหารจัดการทางธุรกิจและสังคมศาสตร์
 - ด้านการเกษตรและทรัพยากร
 - ด้านวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี
 - การพัฒนาวิทยาศาสตร์ทางด้านอาหารและพลังงาน
 - สัตวแพทยศาสตร์และอุตสาหกรรมทางด้านปศุสัตว์
- 1.4.2 การพัฒนาในสาขาวิชาการที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงานและของประเทศ
- ความต้องการของตลาดแรงงาน
 - ความต้องการในการพัฒนาประเทศและท้องถิ่น
 - การเป็นมหาวิทยาลัยในระดับภูมิภาค

1.4.3 การพัฒนาสาขาวิชาการที่ทำให้เกิดการพัฒนาคงที่ต่อเนื่องในสาขาวิชาการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

- สาขาวิชาการที่ทำให้เกิดการพัฒนาคงที่ต่อเนื่อง
- สาขาวิชาการที่มหาวิทยาลัยมีจุดเด่นและความได้เปรียบในการแข่งขัน

1.4.4 การพัฒนาสาขาวิชาการที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและความต้องการของรัฐบาล ท้องถิ่น

- ความต้องการของประเทศ
- ความต้องการของรัฐบาล ท้องถิ่น
- การเป็นมหาวิทยาลัยในระดับภูมิภาค

2. การแสวงหาทรัพยากรที่ต้องใช้ในการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยนั้น จำเป็นต้องมี “เงิน” หรือทรัพยากรในการสนับสนุนการพัฒนา ซึ่งแหล่งเงินที่สำคัญจากงบประมาณของรัฐบาล รายได้ของมหาวิทยาลัย การสนับสนุนของรัฐบาล ท้องถิ่น และเงินบริจาคจากภาคเอกชนและศิษย์เก่า ซึ่งพอจะพิจารณาโดยสังเขปได้ดังนี้

2.1 การสนับสนุนด้านเงินงบประมาณและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากรัฐบาล

- 2.1.1 ระดับเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการต่าง ๆ จากรัฐบาล
- 2.1.2 การสนับสนุนด้านเงินงบประมาณจากรัฐบาล
- 2.1.3 การสนับสนุนด้านงบประมาณ
- 2.1.4 การสนับสนุนงบประมาณด้านงานวิจัย

2.2 การแสวงหารายได้และทรัพยากรของมหาวิทยาลัย

- 2.2.1 ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย
- 2.2.2 ชื่อเสียง ทำเล ที่ตั้ง และระบบการทำงาน สวัสดิการที่สามารถดึงดูดคน

เจ้าพนักงานของมหาวิทยาลัย

- 2.2.3 รายได้จากนักศึกษาและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย
- 2.2.4 รายได้จากการบริการทางวิชาการ การวิจัย และผลผลิตของมหาวิทยาลัย

2.3 การสนับสนุนจากรัฐบาล ท้องถิ่น และองค์กรธุรกิจ

- 2.3.1 การเป็นมหาวิทยาลัยที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประชาชนของท้องถิ่น
- 2.3.2 การสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐบาล ท้องถิ่น
- 2.3.3 การเป็นกลไกทางการเมือง และเป็นกลไกการพัฒนาทางวิชาการของท้องถิ่น
- 2.3.4 การสนับสนุนจากองค์กรธุรกิจ

2.4 การสนับสนุนทางการเงินและความช่วยเหลือจากประชาชนและศิษย์เก่า

2.4.1 บทบาทและผลงานของมหาวิทยาลัยที่ทำให้แก่ประชาชนและสังคม

ส่วนรวม

2.4.2 ความสัมพันธ์กับประชาชนและศิษย์เก่า

2.4.3 เงินบริจาคและความช่วยเหลือจากประชาชน

2.4.4 เงินบริจาคและความช่วยเหลือจากศิษย์เก่า

2.5 การสร้างจิตวิญญาณของมหาวิทยาลัย ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของมหาวิทยาลัย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณของมหาวิทยาลัยโดยตรง

2.5.1 ความรักความผูกพันที่มีต่อมหาวิทยาลัย

2.5.2 การมีจิตใจและเป้าหมายร่วมกันที่จะทำความดีเพื่อสังคมส่วนรวม และเป็นที่ยิ่งของประชาชน

2.5.3 วัฒนธรรมขององค์กรในการทำงาน การร่วมมือ และการเสียสละ

2.5.4 การสืบทอดเจตนารมณ์ของสถาบันในการทำงานเพื่อมหาวิทยาลัย โดยศิษย์เก่า

จากรุ่นสู่รุ่น

ในสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การหวังพึ่งงบประมาณจากรัฐบาลจะมีปัญหาและข้อจำกัดมาก ดังนั้น จึงต้องเน้นการพึ่งตนเองให้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีผู้นำและระบบการบริหารที่ดี และการสร้างจิตวิญญาณของมหาวิทยาลัยให้เด่นชัด การทำงานของมหาวิทยาลัยทั้งผู้นำ คณาจารย์และพนักงาน ต้องทำงานอย่างหนักและมีเอกภาพในการทำงาน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของมหาวิทยาลัย

แนวคิดในการพัฒนาตามพันธกิจการพัฒนามหาวิทยาลัย

สำหรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฉบับนี้ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกเป็น “มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน” ที่แสดงให้เห็น “ทิศทางการพัฒนา” อย่างชัดเจน และ “ระดับการพัฒนา” ที่มากกว่าอดีต ซึ่งบุคลากรทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มกำลัง เพื่อขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของสังคมประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก จึงได้รังสรรค์กรอบแนวคิดของแต่ละพันธกิจไว้ดังต่อไปนี้

1. จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทั้งในประเทศและกลุ่มอาเซียน (การเป็นแหล่งเรียนรู้)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่พัฒนามาจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ที่สังคมให้การยอมรับและ

มีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียง ปัจจุบันมหาวิทยาลัยจัดการศึกษาโดยเน้นผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีเทคโนโลยีเป็นฐานทั้งด้านเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เทคโนโลยีสังคม เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การเกษตร สัตวแพทยศาสตร์และเทคโนโลยีการบินที่รวมการพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดปัญญา (Wisdom) และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ไปประยุกต์ได้อย่างเหมาะสม จึงกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความเป็นเลิศด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ทุกด้าน หรือเป็น “ตักศิลา” ด้านนวัตกรรม การเรียนรู้ที่ทุกคนเข้าถึงได้

2. พัฒนางานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่สร้างคุณค่าระดับชาติ และระดับอาเซียน

มหาวิทยาลัยมีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นฐานการพัฒนามุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกปรับเปลี่ยนทัศนคติ ปลูกฝังอุดมการณ์และสร้างความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเองอย่างลึกซึ้ง เพื่อพัฒนางานวิจัยที่สามารถค้นพบแนวคิด ทฤษฎีใหม่ในการพัฒนา มีความคิดสร้างสรรค์ที่สรรค์สร้างงานที่มีคุณประโยชน์และนวัตกรรมสร้างคุณค่าระดับชาติและสากล

3. บริการวิชาการแก่สังคม โดยนำความรู้ผสมผสานภูมิปัญญาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคม (1 วิทยาเขต หรือ 1 คณะ 1 ชุมชน)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัย (University social responsibility, USR) ที่สำคัญยิ่ง บุคลากรของมหาวิทยาลัยจะต้องลงไปทำงานในชุมชนเพื่อนำโจทย์หรือปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ วิจัย หาปัญหา และความต้องการที่แท้จริงอย่างลึกซึ้ง แล้วนำองค์ความรู้ปัญญาเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากศาสตร์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยไปประยุกต์หรือบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (Social wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Folk wisdom) ของชุมชนที่สั่งสมกันมาเป็นเวลานาน โดยมหาวิทยาลัยจะมอบหมายให้แต่ละวิทยาเขตหรือแต่ละคณะต้องลงไปบริการวิชาการอย่างน้อย 1 ชุมชน โดยเริ่มจากการศึกษาบริการจากชุมชนอย่างรอบคอบแล้วดำเนินการถ่ายทอดความรู้เทคนิควิธีการ เทคโนโลยีเป็นการคิดอาวุธทางปัญญาแก่ชุมชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้และเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (บูรณาการกับพันธกิจหลัก)

มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อสถาบันชาติ ศาสนา การบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นมาโดยตลอด เพราะเป็นสิ่งที่มีความค่าและเป็นเครื่องมือหล่อหลอม

บุคลากรและนักศึกษาให้คงความเป็นไทยอยู่ได้อีกทั้งเป็นจุดแข็งของชาติที่ทั่วโลกยกย่องและยอมรับนับถือ จึงได้ส่งเสริมการทำงานบำรุงอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับปัญญาท้องถิ่นของไทยทั่วประเทศได้ตั้งสมกันมาเป็นเวลานาน เป็นปัญญาที่มีคุณค่าและเป็นเครื่องมือเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมสำหรับใช้ในการดำรงชีวิตสืบต่อกันมา ทั้งด้านสมุนไพรรักษาโรค การเกษตร วิศวกรรม สถาปัตยกรรมตลอดจนอุดมคติ (Ideology) ในทำนองเดียวกัน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนก็เป็นภารกิจที่มหาลัยต้องดำเนินการโดยกำหนดเป็นประเด็นชั้นนำแก่สังคม ส่วนภายในได้พัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยเขียว (Green university) จะจัดภูมิทัศน์ให้สวยงาม ลดการใช้พลังงาน ลดมลพิษ กำจัดขยะ สร้างความปลอดภัยแก่บุคลากรและนักศึกษา ซึ่งจะบูรณาการกิจกรรมทั้งหมดเข้ากับพันธกิจหลักอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

5. บริหารจัดการเชิงธรรมาภิบาล เพื่อก้าวสู่ความเป็นองค์กรคุณภาพ และการจัดหารายได้และทรัพย์สิน

มหาวิทยาลัยจะนำแนวคิดการบริหารสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอันประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และการกระจายอำนาจ เป็นต้น ปรับปรุงระบบบริหาร โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการบริหาร ลดความเสี่ยง ความสิ้นเปลือง และขจัดความสูญเปล่า สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เข้มแข็ง เพื่อก้าวสู่ความเป็นองค์กรคุณภาพที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนความคิดและทัศนคติ สร้างสมรรถนะร่วม สร้างค่านิยมร่วม มีความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และมีความจงรักภักดีต่อองค์กร รวมทั้งมีการยกย่องเชิดชูเกียรติคนดี ในทำนองเดียวกัน มหาวิทยาลัยต้องเน้นจัดหารายได้ ให้มีเงินสำหรับพัฒนาตนเอง ให้ก้าวหน้าโดยใช้หลักเศรษฐกิจฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากความรู้และความเชี่ยวชาญของอาจารย์และนักศึกษา รวมทั้งทรัพยากรต้นทุนที่มีอยู่ อาทิ การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ งานฟาร์มของมหาวิทยาลัย และทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

6. พัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (เครือข่ายในประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัย)

การพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน เป็นการพัฒนาองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ อันรวมถึงการพัฒนาองค์กร กายภาพและชีวภาพ สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ โครงสร้างพื้นฐานการศึกษาต่อของอาจารย์สายวิชาการ และบุคลากร สายสนับสนุน การพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย การบำรุงศิลปวัฒนธรรม และมีการพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการสื่อสารภาษาอังกฤษรวมทั้งภาษาเพื่อนบ้านในอาเซียน ยิ่งไปกว่านั้นมหาวิทยาลัยจะต้องสร้างเครือข่ายในประชาคมอาเซียนรวมทั้งคู่เจรจาให้มากที่สุด เพื่อให้มี

เพื่อนที่จะมาร่วมดำเนินพันธกิจของมหาวิทยาลัยให้บรรลุเป้าหมายหลัก (Flagships) และเกิดความร่วมมือการพัฒนาความเป็นอาเซียนอย่างสมบูรณ์ คือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งชุมชน”

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (พ.ศ. 2556-2560)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ฉบับนี้เป็นการกำหนดนโยบายแผนการบริหารจัดการ และแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ ระยะ 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2556-2560 โดยมีเป้าหมายหลักที่จะนำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ต้องการสะท้อนวิสัยทัศน์ มุมมองของผู้บริหารที่ต้องการกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ ให้สามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้สภาวะการแข่งขันในระดับอุดมศึกษา การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างประชากรและรูปแบบการอุปโภคบริโภค รวมทั้งความก้าวหน้าของการเรียนรู้และเทคโนโลยี การทำแผนยุทธศาสตร์ จึงต้องมีการ กำหนดกรอบและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการไปสู่เป้าหมาย วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้
2. เพื่อเป็นเป้าหมายร่วมของแต่ละหน่วยงานย่อยให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน อันจะนำไปสู่การร่วมเป็นหนึ่งเดียว เพื่อความสำเร็จ
3. เพื่อให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจ ความมุ่งมั่น และการมีส่วนร่วมในการพัฒนา อย่างไรก็ตามการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาคมของมหาวิทยาลัยฯ ได้รับความร่วมมือจากเครือข่าย การสนับสนุนจากผู้มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยฯ ทุกภาคส่วนรวมทั้งประชาชน สังคม และชุมชน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ก, หน้า 25-39)

ปรัชญา (Philosophy)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พัฒนาคน พัฒนาชาติ

ปณิธาน (Pledge)

สูงาน วิชาการดี มีคุณธรรม เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี

วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ทั้งในประเทศและกลุ่มประเทศอาเซียน
2. พัฒนางานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่สร้างคุณค่าระดับชาติและระดับอาเซียน
3. บริการวิชาการแก่สังคม โดยนำความรู้ผสานภูมิปัญญาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สังคม
4. ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
5. บริหารจัดการเชิงธรรมาภิบาลเพื่อก้าวสู่ความเป็นองค์กรคุณภาพ
6. พัฒนามหาวิทยาลัยมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน

การแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

การแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (พ.ศ. 2556-2560) สู่การปฏิบัติในที่นี้ หมายถึง การนำแผนยุทธศาสตร์ไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยการสื่อสารถ่ายทอดนโยบายเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์และเป้าหมาย กลยุทธ์หน่วยงาน กลยุทธ์ วิธีการ โครงการ/ กิจกรรม ไปสู่ระดับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก สถาบัน กอง ไปจนถึงระดับบุคคลที่สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างกันขึ้นตอนการแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (พ.ศ. 2556-2560) สู่การปฏิบัติมีขึ้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ (พ.ศ. 2556-2560) สู่ระดับคณะ สำนัก สถาบัน กอง โดยการให้บุคลากรในหน่วยงานร่วมกันทำประชาพิจารณ์แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ (พ.ศ. 2556-2560) ผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยฯ และแสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์มประชาพิจารณ์อีกทางหนึ่ง และจัดโครงการสัมมนาให้หน่วยงานในระดับคณะ สำนัก สถาบัน กอง ตามวิทยาเขตเพื่อถ่ายทอดและทำความเข้าใจกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ (พ.ศ. 2556-2560)

2. ถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยฯ (พ.ศ. 2556-2560) สู่ระดับคณะ สำนัก สถาบัน กอง โดยการชี้แจงทำความเข้าใจ และความชัดเจนในแต่ละประเด็น ซึ่งมีการจัดโครงการสัมมนาการทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย และการแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ (SWOT Analysis) วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ประเด็นยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด กำหนดค่าเป้าหมายแผนงาน/ โครงการ ตลอดจนทรัพยากรที่ต้องการ สำหรับจัดทำงบประมาณประจำปี การกำกับผลการปฏิบัติงานต่อไป

3. คณะ สำนัก สถาบัน กอง จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2556-2560) และ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (พ.ศ. 2556-2560)

4. สนับสนุนให้หน่วยงานระดับคณะ สำนัก สถาบัน กอง ชี้แจงทำความเข้าใจ และความชัดเจนในแต่ละประเด็นที่หน่วยงานรับผิดชอบสู่ระดับหน่วยงานย่อยและบุคลากรในสังกัด ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประชุม เป็นต้น (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ก, หน้า 47)

การติดตามประเมินผล

การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนยุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยฯ จะดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง โดยทำการรายงานต่อผู้บริหาร (CEO) เพื่อพิจารณา และนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยฯ เพื่อพิจารณาโดยทำการเปรียบเทียบแผนตามค่าเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ กับผลลัพธ์ การดำเนินการแต่ละตัวชี้วัดว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และควรดำเนินการปรับปรุงอย่างไร (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ข, หน้า 51)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนด รายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบ การประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผุ่จ รัรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาการประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบ และกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและ หรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน

คุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 12)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะให้ครอบคลุมการดำเนินงานของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรที่คณะดูแล รวมทั้งกิจกรรมนักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทางวิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกันคุณภาพของคณะ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน พิจารณาให้เป็นไปตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้นการประกันคุณภาพการดำเนินการของสถาบันเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแต่ละคณะ โดยครอบคลุมในด้านกายภาพและภารกิจของสถาบันรวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวม จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละระดับ เพื่อการควบคุมคุณภาพการติดตามตรวจสอบคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยมีการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีระบบ กระบวนการ การจัดการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการ 4) การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) การบริหารจัดการ โดยปีการศึกษา 2557 ผลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับระดับสถาบัน พบว่า มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.74 จาก 5 คะแนน) เมื่อวิเคราะห์ตามองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ย 2.44)

องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 3.42) องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ย 2.00) องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 3.00) องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.73) เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ มีคุณภาพระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.74 และ 2.86 ตามลำดับ) และผลลัพธ์มีคุณภาพต้องปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ย 2.48) (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก, 2558ข, หน้า 3)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ปีการศึกษา 2557 ระดับสถาบัน

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน ¹		บรรลุเป้าหมาย / = บรรลุ × = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน โดย คณะกรรมการ (ตามเกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (%) หรือสัดส่วน)			
		ตัวหาร				
องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต						
1.1 ผลการบริหารหลักสูตรโดยรวม	4.40		$85.65 / 41 = 2.09$	×	2.09	
1.2 อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	ร้อยละ 20		$100.50 / 543 \times 100 = 18.51$	×	2.31	
1.3 อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	ร้อยละ 20		$117.00 / 543 \times 100 = 21.55$	×	1.80	
1.4 การบริการนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	6 ข้อ		1,2,3,6	×	3.00	
1.5 กิจกรรมนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	6 ข้อ		1,2,3	×	3.00	
องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย						
2.1 ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	5 ข้อ		2,3,4,5,6	×	4.00	
2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	5 คะแนน		$40.81 / 10 = 4.08$	×	4.08	
2.3 ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	3.51		$21.69 / 10 = 2.17$	×	2.17	
องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ						
3.1 การบริการวิชาการแก่สังคม	6 ข้อ		1,2	×	2.00	
องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม						
4.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	6 ข้อ		1,2,3,6	×	3.00	
องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ						
5.1 การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ และเอกลักษณ์ของสถาบัน	6 ข้อ		6	×	1.00	
5.2 ผลการบริหารงานของคณะ	4.29		$31.95 / 10 = 3.20$	×	3.20	
5.3 ระบบกำกับกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตรและคณะ	5 ข้อ		1,2,3,4,5	×	4.00	

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ผลการประเมินระดับสถาบัน

องค์ประกอบ คุณภาพ	คะแนนการประเมินเฉลี่ย					ผลการประเมิน
	ตัวบ่งชี้	I	P	O	คะแนนเฉลี่ย	
						0.00 – 1.50 การดำเนินงานต้องปรับปรุงเร่งด่วน 1.51 – 2.50 การดำเนินงานต้องปรับปรุง 2.51 – 3.50 การดำเนินงานระดับพอใช้ 3.51 – 4.50 การดำเนินงานระดับดี 4.51 – 5.00 การดำเนินงานระดับดีมาก
1	5	2.06	3.00	2.09	2.44	การดำเนินงานต้องปรับปรุง
2	3	4.08	4.00	2.17	3.42	การดำเนินงานระดับพอใช้
3	1	-	2.00	-	2.00	การดำเนินงานต้องปรับปรุง
4	1	-	3.00	-	3.00	การดำเนินงานระดับพอใช้
5	3	-	2.50	3.20	2.73	การดำเนินงานระดับพอใช้
รวม	13	3.00	7.00	3.00		
คะแนนเฉลี่ย		2.73	2.86	2.49	2.74	การดำเนินงานระดับพอใช้
ผลการประเมิน		การดำเนินงานระดับพอใช้	การดำเนินงานระดับพอใช้	การดำเนินงานต้องปรับปรุง		

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 เป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินระดับหลักสูตรของทุกหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 เป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินระดับคณะทุกคณะ

แนวคิดทฤษฎีการประกันคุณภาพการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ศิริรัตน์ จำปีเรือง (2559, หน้า 7) สรุปไว้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของสังคมผ่านกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ

สันติ มะลิซ้อน (2558, หน้า 37) สรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษา คือ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

วรรณพานามลีฐาน (2557, หน้า 36) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิด ความเชื่อมั่นว่า ผลผลิตที่เกิดขึ้นมีคุณภาพและมาตรฐานตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนา ระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ

น้ำผึ้ง เอี่ยมปลัด (2557, หน้า 11) สรุปไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นจาก สังคม ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา ว่านักศึกษาจะได้รับการบริการที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

พจนมาลย์ เศษน้อย (2556, หน้า 23) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการ ตามมาตรการหรือระบบอันประกอบด้วยกลไกในการทำงาน กระบวนการและการตรวจสอบ ที่สร้างความมั่นใจ พึงพอใจ ประทับใจต่อสังคมว่าสถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน สามารถ จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ เป้าหมาย ตามมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ เป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับต่อสังคม

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยการให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการ

ตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลาย ประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1.1.1 คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

1.1.2 ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการ การศึกษาข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา

1.1.3 สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่า สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริง ทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความ เป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

1.1.4 สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษาผู้จ้างงานผู้ประกอบการรัฐบาลและประชาชนทั่วไป

1.1.5 สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (Participation) มีความโปร่งใส (Transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (Accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

1.1.6 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.7 คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

1.1.8 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

1.1.9 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือ กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

1.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ร่วมกับต้นสังกัดจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1 เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนามุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พรบ. และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ

1.2.2 เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชา หรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน

1.2.3 เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (Targets) และเป้าประสงค์ (Goals) ที่ตั้ง ไว้ตามจุดเน้นของตนเอง

1.2.4 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการ ดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

1.2.5 เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

1.2.6 เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย “ระบบ

การประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผุ่่งรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตาม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดย สถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตามและ ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.2 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) และแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ได้กำหนดแนว ทิศทางการพัฒนาและ แก้ปัญหาอุดมศึกษาที่ไร้ทิศทาง ซ้ำซ้อน ขาดคุณภาพ และขาดประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกการประเมินคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกหลักในการดำเนินการ กล่าวคือ ให้มีการสร้างกลไกการประเมินคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจของสถาบันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีพื้นที่บริการและจุดเน้นระดับการศึกษาที่ต่างกัน รวมทั้งมีพันธกิจและบทบาทในการพัฒนา สังคมและเศรษฐกิจของประเทศต่างกันตามความหลากหลาย ทั้งการพัฒนาฐานราก สังคม เศรษฐกิจ รวมถึงการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่น การขับเคลื่อนภาคการผลิตในชนบท ท้องถิ่น และระดับประเทศ จนถึงการแข่งขันในโลกาภิวัตน์ ซึ่งระบบอุดมศึกษาแต่ละกลุ่มเหล่านี้ จะนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลง อุดมศึกษา และส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ สามารถสร้างความเป็นเลิศได้ตาม พันธกิจของตัวเอง สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศดีขึ้น ส่งผลเชิงบวกต่อการผลิต พัฒนาและการทำงานของอาจารย์ สามารถปรับจำนวน

ของบัณฑิตในสาขาที่เป็นความต้องการของสังคม ลดการว่างงาน โดยที่สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มเหล่านี้มีกลไกร่วมกันในการประกันคุณภาพ เพื่อให้บัณฑิตสามารถต่อยอด ถ่ายโอน แลกเปลี่ยนกันได้ในระหว่างกลุ่ม และในระยะยาวการประเมินคุณภาพควรนำไปสู่ระบบรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) ที่นักศึกษาและสาธารณะให้ความเชื่อถือ เป็นฐานและเงื่อนไขในการจัดสรรงบประมาณของรัฐ และการสนับสนุนจาก ภาคเอกชน รวมทั้งการโอนย้ายหน่วยกิต

จากกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ในปี 2551 กำหนดประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรม สนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุน รองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงาน ที่ออกจากภาคเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาส เรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาค เพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทาง หรือเฉพาะกลุ่ม สาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพ ระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนา ภาคการผลิตจริง ทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 เป็น สถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อน อุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎีและข้อค้นพบใหม่

ทางวิชาการ ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องสร้างกลไกการประเมินคุณภาพให้สอดคล้องกับการแบ่งกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่มดังกล่าว

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) กำหนดให้ อุดมศึกษาไทยในช่วงปี 2555-2559 ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดเพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้้นำ การพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงและต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเอง และเพื่อช่วยเหลือสังคมมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบและมีสุขภาพ ทั้งร่างกายและจิตใจรวมทั้งพัฒนาอาจารย์ให้เป็นมืออาชีพและผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพให้เป็นอาจารย์พัฒนาวิชาชีพ อาจารย์ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม มีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อ ประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทยทั้งนี้โดยอาศัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาเชิงรุกและพระราชบัญญัติ อุดมศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ปี 2559 “อุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้ และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืนสร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีบทบาทสูงในสังคมประชาคมอาเซียนและมุ่งสู่คุณภาพอุดมศึกษาระดับนานาชาติ”

2.3 มาตรฐานการอุดมศึกษา ที่ปรากฏตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานย่อยทั้ง 3 ด้านนี้ อยู่ใน มาตรฐานการศึกษาของชาติที่ประกอบด้วย มาตรฐานย่อย 3 มาตรฐานเช่นกัน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคน ไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ แต่ละมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการอุดมศึกษาจะมีความสอดคล้องและ สัมพันธ์กับมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษามุ่งบรรลุตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาของชาติ

นอกเหนือจากมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เป็นมาตรฐานแม่บทแล้ว คณะกรรมการ การอุดมศึกษาได้จัดทำมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551

เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจ ในการจัดตั้งที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการดำเนินการ ตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก นอกจากนี้ ยังได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.4 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาได้เสนอระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 ได้มีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ซึ่งต่อมาได้จัดทำเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ระบุให้ทบวงมหาวิทยาลัย สนับสนุนและส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จากภายใน หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะวิชาหรือสถาบัน อุดมศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการ ตรวจสอบและประเมินระบบกลไก และประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละคณะวิชาหรือ สถาบันอุดมศึกษา

หลังจากดำเนินการตามประกาศฉบับ พ.ศ. 2545 ไประยะหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึง ได้จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 5 และมาตรา 47 วรรคสองโดยสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของกฎกระทรวงฉบับนี้ ยังคงไว้ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฯ พ.ศ. 2545 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนฉบับเดิม โดยรวมการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของการศึกษาทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน โดยมีการปรับให้คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่ 2 ประการคือ 1) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ 2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนให้ระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาต่อสาธารณชน

3. การประกันคุณภาพการศึกษา

ก่อนมีประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตระหนักดีถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (Academic freedom) ความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (Institutional autonomy) และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการ

การอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ร่วมกับสถานศึกษาในการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

3.1.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้วยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 33 ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและความเป็นอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถาบันจึงมีอิสระในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบคุณภาพแบบใด จะต้องมีการบูรณาการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

หลักการสำคัญในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามีดังต่อไปนี้

3.1.1.1 ส่งเสริมพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนของการอุดมศึกษาภายใต้ความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

3.1.1.2 เป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ ซึ่งสามารถส่งเสริมและนำไปสู่ผลลัพธ์ของการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.1.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา รอบใหม่ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2557

- ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มีการดำเนินการตั้งแต่ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาตัวบ่งชี้และ เกณฑ์การประเมินฯ จะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อน การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

- ระบบการประกันคุณภาพภายใน ระดับคณะระดับสถาบัน เป็นการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่คณะและสถาบันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลัก เสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินตามระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่คณะและสถาบันต้องการให้คณะและสถาบันพัฒนาตามศักยภาพ และประเภทของกลุ่มสถาบัน ซึ่งเป็นการประเมินความเข้มแข็งทางวิชาการ

3.1.1.4 ให้อิสระกับสถาบันอุดมศึกษาในการออกแบบระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน

3.1.1.5 เชื่อมโยงกับระบบคุณภาพอื่นที่กำหนดและเป็นนโยบาย โดยเฉพาะ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และการเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพ ภายนอกของ สมศ. เพื่อไม่ให้เป็นการทำงานซ้ำซ้อนเกินความจำเป็นหรือสร้างภาระการทำงาน ของหน่วยงาน

3.1.2 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

มาตรฐานที่เป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา คือ มาตรฐานการอุดมศึกษา ในขณะที่เดียวกันสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. หรือกรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น โดยกำหนดตัวบ่งชี้ เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ และตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพ ดังนี้

3.1.2.1 ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพจะระบุเกณฑ์มาตรฐานเป็นข้อ ๆ กำหนดเกณฑ์ การประเมินตัวบ่งชี้เป็น 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 การประเมินเชิงคุณภาพนี้จะมีทั้งการนับ จำนวนข้อและระบุว่าผลการดำเนินงานได้กี่ข้อ ได้คะแนนเท่าใด กรณีที่ไม่ดำเนินการใด ๆ หรือ ดำเนินการไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนน ให้ถือว่าได้ 0 คะแนน และการประเมินโดยกำหนดการให้ คะแนนตามที่ได้คณะหรือสถาบันดำเนินการ และกรรมการประเมิน (peer review) จะพิจารณา ผลการดำเนินการนั้น ๆ ร่วมกันก่อนที่จะบันทึกคะแนน โดยมีระดับคะแนนอยู่ระหว่าง 0-5

3.1.2.2 ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณอยู่ในรูปของร้อยละหรือค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 โดยเป็นค่าต่อเนื่อง (มีจุดทศนิยม) สำหรับการแปลงผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ (ซึ่งอยู่ในรูปร้อยละหรือค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนทำโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ โดยที่แต่ละตัวบ่งชี้จะกำหนดค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นคะแนนเต็ม 5 ไว้

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ นำไปใช้เป็นแนวทาง (Guideline) ในการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของแต่ละสถาบันตามความสมัครใจภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในจะครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการของการอุดมศึกษาและพันธกิจด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต 2) พันธกิจด้านการวิจัย 3) พันธกิจด้านการบริการวิชาการ 4) พันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ สำหรับการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร จะเน้นพันธกิจในด้านการผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ ส่วนพันธกิจด้านอื่น ๆ จะเป็นการบูรณาการเข้าไว้ด้วยกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ในระดับคณะและสถาบันจะครอบคลุมพันธกิจหลักของการอุดมศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจเหล่านั้นได้ทั้งหมด ในส่วนที่ 4 ถึงส่วนที่ 6 ของคู่มือฉบับนี้จึงได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปเป็นกรอบในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบัน การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินจะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพเพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นควรเชื่อมโยงหรือเป็นเรื่องเดียวกันกับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเน้นที่ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ซึ่งภายในตัวบ่งชี้ที่เป็นกระบวนการให้สามารถสะท้อนผลลัพธ์ของการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวด้วย

3.1.3 กลไกการประกันคุณภาพ

ในด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ คณะกรรมการระดับนโยบาย และผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับ โดยมอบหมายให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ คือ การจัดระบบประกันคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับคณะและสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ใช้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร ระดับคณะวิชา ไปจนถึงระดับสถาบัน โดยอาจจำเป็นต้องจัดทำคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน แต่ที่สำคัญคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ต้องประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ทุกระดับ

3.1.4 ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ

การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการประกันคุณภาพ การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจะไม่สามารถทำได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ หากปราศจากฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เป็นจริง ถูกต้องตรงกันทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นระดับสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพ จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบประเมิน ตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา

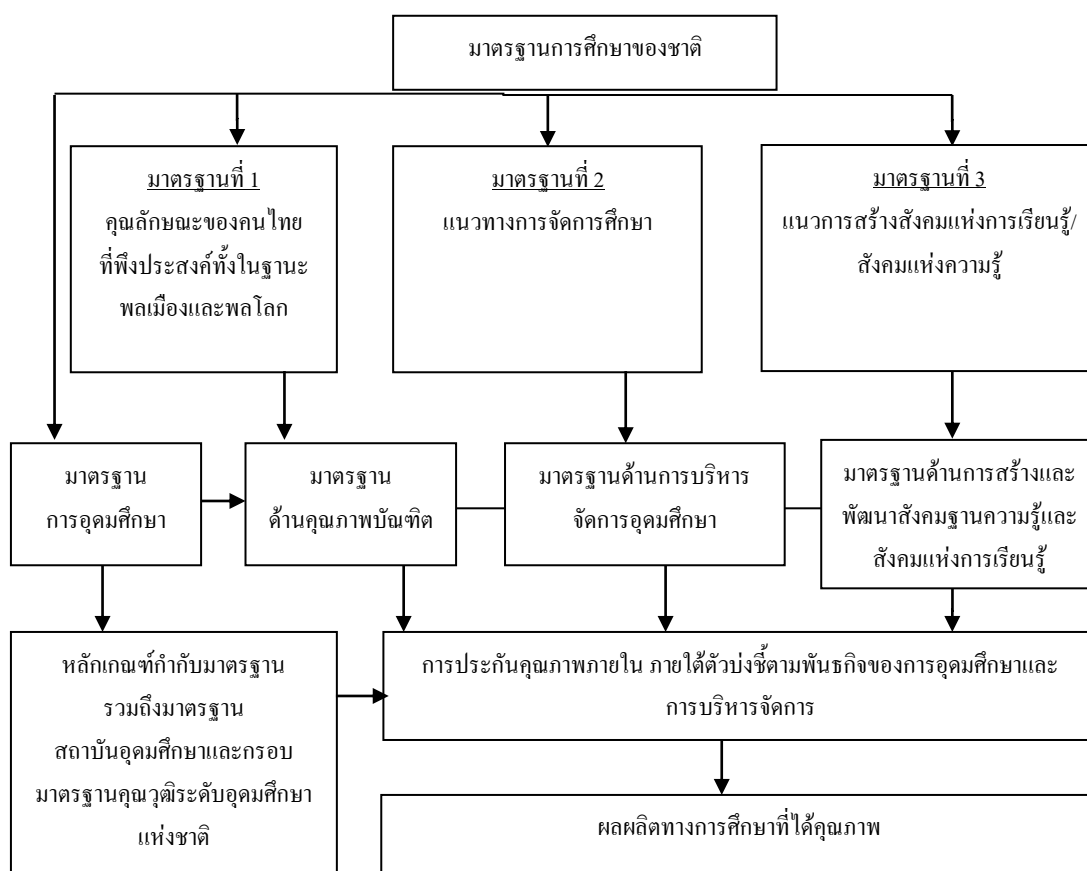
4. ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 34 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษาและระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป มาตรฐานการอุดมศึกษาที่จัดทำขึ้นฉบับนี้ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติที่เปรียบเสมือนร่มใหญ่เป็นกรอบในการพัฒนา โดยมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมเป้าหมายและหลักการของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยและเป็นมาตรฐานที่คำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มหรือประเภทของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ทุกสถาบันสามารถนำไปใช้กำหนดพันธกิจและมาตรฐานของการปฏิบัติงานได้

คณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ อาทิ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบ

การศึกษาทางไกล หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและพัฒนาสู่สากล ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัว และต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดทั้งมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และสัมพันธ์กับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่น ๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และการประกันคุณภาพการศึกษา

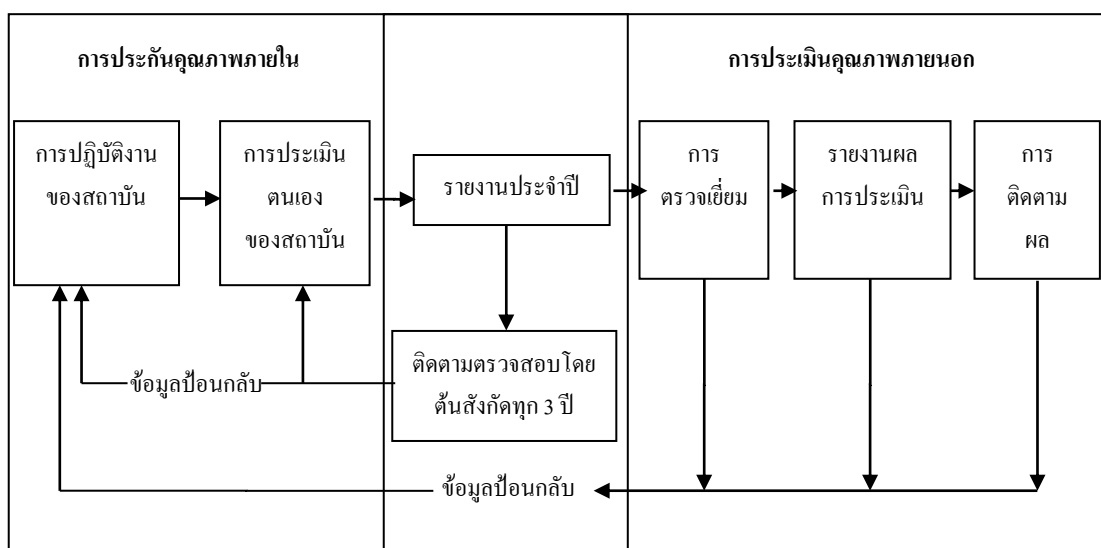

ภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 22)

5. ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษามากิตที่ต้อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/ outcome) ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 23)

จากภาพที่ 3 เห็นว่า เมื่อสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้รูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามที่กำหนดในระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA online) ซึ่งเป็นการบันทึกผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาผ่านทางระบบออนไลน์ ตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน เอกสารอ้างอิง การประเมินตนเอง การประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพ เพื่อนำเสนอสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถาบัน การติดตามตรวจสอบ

ของต้นสังกัด ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความคลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถาบันในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับหลักสูตร การดำเนินการของคณะ และสถาบัน เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคม (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา, 2558, หน้า 10-23)

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า สถาบัน อุดมศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติ 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนา 6 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขัน 2) เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน 3) เพื่อให้หลักสูตร สถาบันไปสู่ การกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย และเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ 4) เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ข้อเสนอแนะในการพัฒนาดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง 5) เพื่อให้ได้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจ ในคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด และ 6) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง สำหรับการส่งเสริมการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้า ของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผล ให้สถานศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน เพื่อให้เป็นไปตามข้อ 36 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 26-32)

ตารางที่ 3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา, 2558, หน้า 26)

องค์ประกอบ ในการประกัน คุณภาพสถาบัน	ตัวบ่งชี้	เกณฑ์พิจารณา
1. การผลิตบัณฑิต	1.1 ผลการบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวม	- ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพของ ทุกหลักสูตรที่สถาบัน รับผิดชอบ
	1.2 อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอก	- ร้อยละของอาจารย์ประจำ สถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
	1.3 อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการ	- ร้อยละของอาจารย์ประจำ สถาบันที่ดำรงตำแหน่งทาง วิชาการ
	1.4 การบริการนัศึกษาระดับปริญญาตรี	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ
	1.5 กิจกรรมนัศึกษาระดับปริญญาตรี	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ
2. การวิจัย	2.1 ระบบและกลไกการบริหารและ พัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ
	2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์	- คะแนนเฉลี่ยของคะแนน ประเมินระดับคณะและหน่วย งานวิจัย
	2.3 ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ประจำและนักวิจัย	- คะแนนเฉลี่ยของคะแนน ประเมินระดับคณะและหน่วย งานวิจัย
3. การบริการ วิชาการ	3.1 การบริการวิชาการแก่สังคม	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ
4. การทำนุบำรุง ศิลปะและ วัฒนธรรม	4.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม	- เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ ในการประกัน คุณภาพสถาบัน	ตัวบ่งชี้	เกณฑ์พิจารณา
5. การบริหาร จัดการ	5.1 การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับ ติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ กลุ่ม สถาบัน และเอกลักษณ์ของคณะ	- เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ
	5.2 ผลการบริหารงานของคณะ	- คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมิน ระดับคณะทุกคณะ
	5.2 ระบบกำกับประกันคุณภาพ หลักสูตรและคณะ	- เกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ

องค์ประกอบในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบัน

1. การผลิตบัณฑิต

การผลิตบัณฑิต พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะ ตามหลักสูตรที่กำหนด การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการหลักสูตรและ การเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย การมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียน การสอนที่อาศัย หลักการร่วมมือรวมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 95) โดยมีผู้ให้ความหมายในกระบวนการ ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

จุฑารัตน์ มั่งคั่ง (2558, หน้า 17) สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรม เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์และเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความงอกงาม ในด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความสามารถด้านอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตในทางที่ดีขึ้นจนสามารถดำรงชีพได้อย่างราบรื่น เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

จตุรวัฒน์ ผนังรัมย์ (2557, หน้า 10) สรุปความหมายไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษาและหรือสถาบันการศึกษาร่วมกันจัดขึ้นตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา ลักษณะกิจกรรมต้องดี มีประโยชน์ และช่วยในการสร้างเสริมประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษานอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนตามปกติเพื่อพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์พร้อมด้านความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ สุขภาพกาย และมีทักษะชีวิต และต้องได้รับการ ส่งเสริมสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา

รัชณี ภูสุวรรณ (2557, หน้า 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนากิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจ โดยความร่วมมือของบุคคลในองค์กร หรือสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการ นำเอาหลักการ เทคนิค รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ในการบริหารที่จะใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้งานกิจกรรมนักศึกษามบรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่ได้กำหนดไว้

ชุตินา หอมสนธิ (2557) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การแนะแนว หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการถาวรหรือบริการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจในตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่าจะศึกษาด้านใด จะประกอบอาชีพอะไร หรือแก้ปัญหาอย่างไร อันจะทำให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และสามารถพัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุก ๆ ด้าน

ทิมาญู แสงโสดา (2557, หน้า 21) สรุปความหมายไว้ว่า การแนะแนวเป็นวิธีการกระบวนการ หรือบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีการปรับตัวทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และจิตใจ รู้จักเข้าใจตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพรวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่ สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง และรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้น ช่วยให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ในทุกด้าน เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม พร้อมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ธัญชัช เวชเชษฐนนท์ (2556, หน้า 22) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป้าประสงค์หรือหลักสูตรจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของคุณลักษณะของนักเรียน อาจารย์หรือครูผู้สอนต้องมีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และจะต้องมีอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่จะเอื้ออำนวยให้การจัดการเรียนการสอนนั้น ๆ ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

พัศนิษฐ์ นันตา, ชุติ ปัญจะผลินกุล และเพ็ญนภา สุขภกริมย์ (2556, หน้า 5) สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนา

ให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถเต็มศักยภาพด้วยตนเองเป็นสำคัญ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ และสังคม โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้การจัดการเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จ

ปัญชลีย์ ปราณี (2555, หน้า 13) สรุปการนิเทศการศึกษา ได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุน ปรับปรุง ชี้นำ กระตุ้น เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน การสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

กองแพ่ง เพ็ชระนุสติก (2555, หน้า 12) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองรู้จักและเข้าใจสิ่งแวดล้อมสามารถที่เลือกและตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างฉลาด และเหมาะสมทำให้สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การผลิตบัณฑิต หมายถึง กิจกรรมด้านการเรียน การสอน ที่สามารถพัฒนาให้เกิดบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตรงตามเป้าประสงค์ ตลอดจนสร้าง กิจกรรมให้เกิดการปรับตัว ทั้งร่างกาย และจิตใจ การมีส่วนร่วมการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตอบสนองความต้องการแก่สังคม

2. การวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตามทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้นจึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้น เฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่น ๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 132) โดยมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558, หน้า 36) สรุปว่า งานวิจัย หมายถึง กระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนในการค้นหาคำตอบของปัญหา หรือการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่

ตลอดจนถึงการประดิษฐ์คิดค้นที่ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้าหรือทดลอง วิเคราะห์และตีความ ข้อมูลตลอดจน สรุปผลอย่างเป็นระบบ

ฐิติพร จิตตวัฒน์ (2556, หน้า 9) สรุปไว้ว่า การบริหารการวิจัย หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การวิจัยสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การพิจารณาข้อเสนอการวิจัย การติดตาม ประเมินผล การประชุมสัมมนาหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการวิจัย การพัฒนาระบบสารสนเทศการวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยและกิจกรรม อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา ใจบุญ (2556, หน้า 9) สรุปไว้ว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการการศึกษา ค้นคว้าเพื่อแสวงหาความรู้สิ่งประดิษฐ์ใหม่อย่างมีระบบและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ มีการศึกษาโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้จริงในสิ่งที่วิจัยนั้น และผลการวิจัยนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาการของการวิจัยในสาขานั้น ๆ

จันทิมา คงจันทร์, เฉลิมพล คงจันทร์, ภรณ์ หลาวทอง, ทาริกา รัตนโสภิต และ อารยา อิงไพบุลย์กิจ (2555, หน้า 16) ได้กล่าวว่า การวิจัย เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ตรวจสอบความน่าเชื่อถือขององค์ความรู้ อีกทั้งเป็นการสร้างสรรค์ทางปัญญา เพื่อนำความรู้ที่สั่งสมไว้ไปใช้ในการพัฒนา

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการที่มีระบบ และกลไก ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบ หรือเพื่อหาความรู้ใหม่ และเผยแพร่ผลงานนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

3. การบริการวิชาการ

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการ มีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคมการให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็น

แหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 137) โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิทยา ศิริดำรง (2557, หน้า 89) สรุปไว้ว่า การบริการวิชาการ/ วิชาชีพ คือ โครงการ กิจกรรมที่สถานศึกษาต่าง ๆ ควรปฏิบัติตามรูปแบบที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของชุมชน สังคม และท้องถิ่นที่สถานศึกษาแห่งนั้นตั้งอยู่ เพราะการศึกษาล้วนเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม ซึ่งการบริการวิชาการ/ วิชาชีพ ในแต่ละหน่วยงานอาจมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในชื่อที่แตกต่าง กันออกไป โดยในส่วนของผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่การวิจัยคือ วิทยาลัยที่มีหน่วยงาน งานบริการชุมชน ดำเนินการบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชน

เจ๊ะมัยฮัน มาหิละ (2557, หน้า 25) กล่าวสรุปไว้ว่า การบริการวิชาการแก่สังคม เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่หน่วยงานมีความเชี่ยวชาญไปสู่สังคมเพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ให้สังคมสามารถนำไปใช้เพิ่มศักยภาพของตนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ สำหรับโครงการอบรม หลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปกรรมสำหรับ ครู-อาจารย์และผู้สนใจทั่วไป ระหว่าง ปี พ.ศ. 2551-2555 ซึ่งถือว่าเป็นโครงการที่จัดอยู่ในประเภทการให้บริการวิชาการแก่สังคมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพราะเป็นลักษณะการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศาสตร์ศิลปกรรมซึ่งเป็นศาสตร์ที่หน่วยงาน มีความเชี่ยวชาญ โดยถ่ายทอดไปสู่ครู-อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป เพื่อพัฒนา ความรู้ ประสบการณ์ สามารถนำไปใช้เพิ่มศักยภาพของตนได้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (2555, หน้า 1) การบริการวิชาการแก่สังคม หมายถึง การยึดชุมชนเป็นหลัก ประชาชนต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันพึ่งตนเอง และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยการร่วมมือของประชาชนสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายของชาวบ้าน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมหาวิทยาลัยสามารถเข้าไปสนับสนุนให้ตรงกับความต้องการ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

พรหทัย ตันท์จิตานนท์ และไพโรจน์ วรพจน์พรชัย (2554, หน้า 5) กล่าวโดยสรุปแล้ว งานบริการวิชาการแก่สังคม ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

1. การจัดฝึกอบรมและสัมมนา หมายถึง การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่สังคม ทางด้านต่าง ๆ ที่เน้นการให้ความรู้เฉพาะทางในระยะเวลาสั้น ๆ ให้กับบุคคลที่มีความต้องการ หรือสนใจที่จะเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ต้องการที่จะฝึกอบรมและสัมมนาเป็นการเฉพาะ

2. การเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ หมายถึง การที่บุคลากรของสถาบันที่มีองค์ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้รับเชิญจากหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนเพื่อไปเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ แก่สังคม

3. การเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษา หมายถึง การที่บุคลากรของสถาบันที่มีองค์ความรู้ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้รับเชิญจากหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อไปเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงาน

4. การศึกษาดูงานกิจการของสถาบัน หมายถึง การที่หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ให้ความสนใจที่จะมาศึกษาดูงานกิจการในด้านต่าง ๆ ของสถาบัน ซึ่งเป็นแหล่งรวมข้อมูล องค์ความรู้ทางวิชาการ การบริการงาน ทางด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานของหน่วยงานที่เข้ารับการศึกษาดูงาน

5. การผลิต การตรวจสอบและการทดสอบผลิตภัณฑ์ หมายถึง การรับจ้างทำผลิตภัณฑ์ และการรับตรวจสอบ และทดสอบมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้แก่หน่วยงานภายนอกสถาบัน

6. การให้คำปรึกษาและบริการด้านอื่น ๆ หมายถึง การที่หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนมาขอรับคำปรึกษาทางวิชาการ จากบุคลากรของสถาบันในด้านต่าง ๆ รวมถึงการให้บริการวิชาการอื่น ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว

สุทินทร์ ปีแวนาโง (2552, หน้า 13) ได้กล่าวสรุปการบริการวิชาการไว้ว่า สถานศึกษาต้องให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนในทุกด้านตามความสามารถ และศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและถาวรเป็นชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริการวิชาการ หมายถึง กิจกรรม หรือโครงการในหน่วยงานสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ต้องการอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

4. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่น ๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 139) โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สรระเกียรติ กุลเจริญ (2558, หน้า 12) สรุปไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและแสดงออกซึ่งความรู้สึคนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ซาบซึ้ง ยอมรับและนำไปใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคมและมนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสาระ

และรูปแบบที่เป็นทั้งระบบความคิด วิธีการ โครงสร้างทางสังคม สถาบัน ตลอดจนแบบแผนและทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น

กฤษฎาธาร จันทะ โก (2555, หน้า 44) สรุปไว้ว่า การส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ในฐานะสถานศึกษา มีความชัดเจนเชิงนโยบายเป็นอย่างดี และสถาบันการศึกษาทุกระดับต้องจัดแหล่งการเรียนรู้และการหล่อหลอมบุคลิกภาพ การปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกให้เยาวชน พร้อมทั้งช่วยชี้นำ บทบาทและหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมให้ยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2553, หน้า 46-47) ได้ให้ความหมายว่า ด้านการดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับบุคคลและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในบทบาทเป็นหน่วยส่งเสริมวัฒนธรรม โดยเฉพาะในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ นักศึกษาและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้ง และมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงาม ในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนา และเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานด้านนี้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ด้านการดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน

การดำเนินงาน หมายถึง การให้ความสำคัญและเห็นถึงคุณค่าที่จะต้องดูแลรักษาให้คงอยู่ในสภาพที่ดี และสมบูรณ์ทั้งในปัจจุบัน และเพื่ออนาคต ศิลปะ คือ งานสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมสร้างความสุนทรีย์ ความงาม และความสุข แก่ผู้คน สภาพแวดล้อม และสังคม ซึ่งพัฒนาการยกระดับความมีรสนิยม ความสุนทรีย์ และเข้าใจคุณค่าทางศิลปะ ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นการนำศิลปะไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาอาจารย์และนักศึกษา

วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เช่น เรื่องความคิด ความรู้สึก และความเชื่อ ก่อให้เกิดวัฒนธรรม สามารถเห็นได้จากพฤติกรรมในวิถีชีวิตสังคม และผลเกิดจากกิจกรรมและผลผลิตกิจกรรมของมนุษย์ วัฒนธรรมมีลักษณะเฉพาะและมีลักษณะสากล ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยม วัฒนธรรมปัจจุบันที่ดีจึงควรมีความสอดคล้องกับความเป็นสากล แต่มีรากฐานของวัฒนธรรมตนเองที่มีคุณค่าอย่างมั่นคง และมั่นใจ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การดำเนินงานศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง กิจกรรมที่มีระบบแบบแผน และกลไก มีที่วัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะ

และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า ต่อศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ พัฒนาสืบต่อไป

5. การบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good governance) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 141) สถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดองค์ประกอบธรรมาภิบาล 10 ประการที่เรียกว่า ทศธรรม ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) การมีส่วนร่วม 3) คุณธรรม 4) สำนักับผิดชอบ 5) ความคุ้มค่า 6) ความโปร่งใส 7) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 8) องค์กรแห่งการเรียนรู้ 9) การบริหารจัดการ 10) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558, หน้า10-11) โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ณัฐ์ชนกัน ใหญ่นิติคุณ (2558, หน้า 8) สรุปไว้ว่า การบริหารงานตามหลักหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การผสมผสานกระบวนการบริหารกับแนวทางการปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีงาม โดยอาศัยปรัชญาหลักการที่ถูกต้องเพื่ออำนวยประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล บรรลุเป้าหมาย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่า ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศไทยเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

กิตติ ดั่งเหมือน (2558, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีที่เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพ ทำให้การพัฒนาประเทศไทยเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

นิรมล วรรณกุล (2557, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดการสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้เรียกว่า งานบริหารการศึกษา

สมพล สกุลสุธา (2557, หน้า 17) ได้กล่าวไว้ว่า หลักธรรมาภิบาล (Good governance) หมายถึง หลักการหรือแนวทางสำคัญที่ว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดีในทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ ระดับ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุม เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข รวมถึงเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชวนพิศ วรรณการโสภณ (2557, หน้า 7) กล่าวโดยสรุป การบริหาร คือ กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำร่วมกับบุคคลอื่นโดยต้องมีการวางแผน การจัดการ การดำเนินการ การควบคุม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารและพัฒนาการจัดการการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ตามพันธกิจทุกด้าน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน ตรวจสอบผลดำเนินงาน และนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 10 ด้าน คือ หลักนิติธรรม การมีส่วนร่วม คุณธรรม สำนึกรับผิดชอบ ความคุ้มค่า ความโปร่งใส การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคน ให้มีส่วนร่วมของบุคลากรใน 5 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตลอดจนหาแนวทางการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ให้มีการดำเนินงานพัฒนาอย่างต่อเนื่องและชัดเจน มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน

การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมายในการประคุณภาพการศึกษาที่วางไว้
 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม
 สรุปไว้ดังนี้

ความหมายการมีส่วนร่วม

พจนานุกรม เศษน้อย (2556, หน้า 11) สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาส
 ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีอิสรภาพในการร่วมกันวางแผน
 ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมในการประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์
 ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อดำเนินการให้บรรลุยุทธศาสตร์และเป้าหมายขององค์กร

กชกร ดาราพาณิชย์ (2555, หน้า 17) การมีส่วนร่วมของบุคลากร หมายถึง กระบวนการ
 ของความร่วมมือของบุคคล กลุ่มบุคคล ด้วยการนำความรู้ ความสามารถ รวมทั้งความสามารถที่มี
 อยู่ ร่วมกันปฏิบัติการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
 ให้สำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

มณฑิชา ทองศาสตรา (2553, หน้า 26) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง
 การที่บุคลากรของคณะรัฐศาสตร์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังข้อมูลข่าวสาร การได้เสนอ
 ความคิดเห็น การร่วมกิจกรรม/ โครงการ การสร้าง/ ทำกิจกรรม/ โครงการ และมีโอกาสร่วมกัน
 ตัดสินใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจและเกณฑ์การดำเนินงานตามองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้
 คุณภาพภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง และของคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.)

ลัดดา โสคำ (2551, หน้า 10) สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล หรือกลุ่ม
 บุคคลหนึ่งได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยการเข้ามามีส่วนร่วมริเริ่มคิด
 การตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ปัญหา เพื่อให้การดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
 ของบุคคล ชุมชน หรือองค์กรในชุมชนนั้น ๆ

กมลมาลย์ ศรีโพธิ์ (2551, หน้า 13) สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลที่ตัดสินใจ
 เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ โดยให้ความร่วมมือ ทั้งในด้านความคิด การตัดสินใจ การวางแผน การลงมือ
 ปฏิบัติการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลการกระทำนั้น ๆ หรือสนับสนุน
 การดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคลากรทุกระดับ
 เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด การตรวจสอบผลการ
 ดำเนินงาน และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการพัฒนาในกิจกรรมหรือโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์
 ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

Arnstein (1969) ใช้ระดับอำนาจของประชาชนผู้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเกณฑ์ในการจัดระดับของการมีส่วนร่วม โดยจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ประเภท 8 ระดับ ดังนี้

1. การไม่ใช่การมีส่วนร่วม (Non-participation) ซึ่งมี 2 ระดับคือ ระดับการจัดการโดยใช้เล่ห์เหลี่ยม (Manipulation) และระดับการจัดการแบบบำบัดรักษา (Therapy)

1.1 ระดับการจัดการโดยใช้เล่ห์เหลี่ยม (Manipulation) เป็นการกำหนดให้ประชาชนทำหน้าที่เสมือนตรายาง (Rubber stamp) ในคณะกรรมการที่ปรึกษาโดยมีเป้าประสงค์เพื่อ “ให้การศึกษาหรืออบรม” ประชาชน หรือ การวางอุบายระดมให้ประชาชนสนับสนุนเป้าหมายและการปฏิบัติของผู้จัดการการมีส่วนร่วม การจัดการการมีส่วนร่วมแบบนี้ทำให้การมีส่วนร่วมกลายเป็นกลไกการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาชวนเชื่อของผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่จัดการมีส่วนร่วม

1.2 ระดับการจัดการแบบบำบัดรักษา (Therapy) ในบางกรณีวิธีการแบบบำบัดกลุ่มได้รับการสวมหน้ากากว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมแบบนี้เป็นการมีส่วนร่วมที่แสดงความไม่ซื่อสัตย์และความก้าวร้าวของผู้จัดการการมีส่วนร่วม ผู้จัดการการมีส่วนร่วมทำตนเสมือนผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต และที่กักตัวเองว่าผู้ไร้อำนาจด้อยโอกาส เป็นเสมือนผู้ป่วยป่วยโรคจิตภายใต้การหลอกลวงของการมีส่วนร่วมในการวางแผน สิ่งที่ทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบนี้ไร้ความยุติธรรมมากคือการให้ประชาชนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย แต่จุดเน้นของกิจกรรมเป็นเพียงการรักษาอาการของโรค มิใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคขึ้นมา

2. การมีส่วนร่วมแบบสัญลักษณ์ (Tokenism) ซึ่งเป็นการอนุญาตให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นของตนเอง การมีส่วนร่วมแบบนี้มีสามระดับคือระดับการให้ข้อมูลข่าวสาร (Informing) ระดับการปรึกษาหารือ (Consultative) และระดับการร่วมมีที่นั่งในคณะกรรมการ (Placation)

2.1 ระดับการให้ข้อมูลข่าวสาร (Informing) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบ นโยบาย และ โครงการต่าง ๆ การมีส่วนร่วมระดับนี้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นก้าวแรกของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารมีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวคือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไปสู่ประชาชน โดยไม่มีการสร้างช่องทางให้ประชาชนได้สะท้อนความคิดเห็นกลับมา ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะในขั้นตอนสุดท้ายของการกำหนดแผนหรือโครงการ ประชาชนมีโอกาสน้อยมากที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการออกแบบโครงการให้เป็นประโยชน์ต่อพวกเขา เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารทางเดียว เช่น การแถลงข่าวหรือให้ข่าวต่อสื่อมวลชน การจัดทำแผ่นประกาศ การทำเอกสารแจกจ่าย เป็นต้น

2.2 ระดับการปรึกษาหารือ (Consultative) เป็นขั้นตอนสำคัญต่อการมีส่วนร่วมแบบเต็มระดับเหมือนกับการให้ข้อมูลข่าวสาร แต่ถ้าหากใช้การปรึกษาหารือโดยไม่ผสมผสานกับการมีส่วนร่วมวิธีอื่น บันไดการมีส่วนร่วมขั้นนี้ก็จะสูญเปล่าและมีประโยชน์น้อยเพราะว่าไม่มีหลักประกันใดว่าความกังวลและความคิดเห็นของประชาชนจะได้รับการนำไปเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาตัดสินใจหรือบรรจุลงไว้ในแผน วิธีการของการมีส่วนร่วมแบบนี้ ได้แก่ การสำรวจทัศนคติการประชุมสาธารณะ และประชาพิจารณ์ เป็นต้น หากผู้มีอำนาจจำกัดปัจจัยนำเข้าหรือข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นที่ได้รับจากประชาชนไว้ในเฉพาะขั้นตอนนี้ การมีส่วนร่วมก็ยังคงเป็นเพียงพิธีกรรม ประชาชนยังได้รับการมองในฐานะเป็นสิ่งนามธรรมเชิงสถิติ และการมีส่วนร่วมก็ถูกวัดโดยจำนวนผู้ที่เข้าร่วมเข้าประชุมเท่านั้น

2.3 ระดับการร่วมเป็นคณะกรรมการ (Placation) สำหรับการมีส่วนร่วมในระดับนี้ประชาชนเริ่มมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในบางระดับแม้ว่าจะมีลักษณะเชิงสัญลักษณ์พิธีกรรมปรากฏให้เห็นบ้างตัวอย่างของการมีส่วนร่วมแบบนี้คือ การที่ผู้จัดการการมีส่วนร่วมคัดเลือกคนจนหรือคนที่ด้อยโอกาสจำนวนน้อยเข้าไปเป็นคณะกรรมการขององค์กรหรือหน่วยงานใดในชุมชน เช่น การเป็นกรรมการโรงเรียน หรือ การเป็นกรรมการสถานีตำรวจ เป็นต้น หากการคัดเลือกกรรมการมีสัดส่วนที่ไม่เหมาะสมหรือในคณะกรรมการมีชนชั้นนำครองเสียงส่วนใหญ่ ประชาชนที่เข้าไปมีเสียงส่วนน้อย ประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมก็ลดลง

3. อำนาจเป็นของประชาชน (People power) เป็นการเพิ่มอำนาจการตัดสินใจให้กับประชาชน ซึ่งมี 3 ระดับคือ ระดับหุ้นส่วน (Partnership) ระดับได้รับมอบอำนาจ (Delegated power) และระดับการควบคุมโดยประชาชน (People control)

3.1 ระดับการเป็นหุ้นส่วน ในระดับนี้อำนาจได้รับการกระจายโดยการเจรจาต่อรองระหว่างประชาชนกับผู้มีอำนาจรัฐ มีการตกลงร่วมกันในเรื่องการวางแผนและความรับผิดชอบ การตัดสินใจ โดยมีโครงสร้างมารองรับ เช่น กรรมการนโยบายร่วม คณะกรรมการการวางแผนและกลไกในการแก้ปัญหา

3.2 ระดับได้รับมอบอำนาจ เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายหรือแผนงาน โดยมีโครงสร้างเกี่ยวกับสัดส่วนของประชาชนในคณะกรรมการตัดสินใจอย่างชัดเจนว่าที่หนึ่งส่วนใหญ่ในคณะกรรมการต้องมาจากตัวแทนของประชาชน

3.3 ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีอำนาจเต็มในการกำหนดทิศทางนโยบาย การตัดสินใจ และการบริหารดำเนินงาน ขณะที่รัฐเพียงให้การสนับสนุนในเรื่องที่ประชาชนร้องขอเท่านั้น เช่น การที่ชุมชนเป็นผู้ดูแลโรงเรียนด้วยตนเอง หรือการดำเนินงานวิสาหกิจของชุมชน เป็นต้น

ตารางที่ 4 บันไดแปดขั้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน (Arnstein, 1969)

ขั้นที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	
8	การควบคุมโดยประชาชน (People control)	อำนาจเป็นของประชาชน
7	การได้รับมอบอำนาจ (Delegated power)	(People power)
6	การเป็นหุ้นส่วน (Partnership)	
5	การร่วมมีที่นั่งในคณะกรรมการ (Placation)	การมีส่วนร่วมแบบสัญลักษณ์
4	การปรึกษาหารือ (Consultative)	(Tokenism)
3	การให้ข้อมูลข่าวสาร (Informing)	
2	การจัดการแบบบำบัดรักษา (Therapy)	การไม่ใช่ส่วนร่วม
1	การจัดการโดยใช้เล่ห์เหลี่ยม (Manipulation)	(Non-participation)

แนวทางของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติใช้ระดับอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบของการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเกณฑ์ในการจำแนกระดับการมีส่วนร่วม โดยจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 8 ระดับ ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกับการจัดระดับของ Arnstein แต่มีรายละเอียดในบางระดับแตกต่างกันเล็กน้อย ระดับการมีส่วนร่วมของ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (1997, หน้า 3-4 อ้างถึงใน พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2552, หน้า 274-275) มีดังต่อไปนี้

1. การจัดการโดยใช้เล่ห์เหลี่ยม (Manipulation) เป็นบันไดขั้นต่ำสุดซึ่งประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการไม่ใช่ส่วนร่วม (Non-participation) ซึ่งมีการวางแผนจัดสภาพให้การมีส่วนร่วมเป็นเปลือกที่ห่อหุ้มการอบรมสั่งสอนแนวความคิด อุดมการณ์ หรือประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดเฉพาะเนื้อหาและผลลัพธ์ด้านบวกของนโยบาย แผนงาน และโครงการของรัฐ

2. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) เป็นสถานการณ์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่รับผิดชอบ และทางเลือก ซึ่งเป็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในระดับต่อไป อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนของการมีส่วนร่วมระดับนี้คือ การสื่อสารเป็นไปในทิศทางเดียวโดยปราศจากข้อมูลย้อนกลับหรือเสียงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. การปรึกษาหารือ (Consultation) การมีส่วนร่วมระดับนี้เป็นการสื่อสารสองทางซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความกังวลและความต้องการ ตลอดจนจนถึงทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือแนวทางบรรเทาความวิตกกังวล อย่างไรก็ตาม การมี

ส่วนร่วมในระดับนี้ ไม่มีหลักประกันใดว่าความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับการนำไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับนี้จึงได้รับการเปรียบเปรยว่าประชาชน “กำลังมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วม” รูปแบบของการปรึกษาหารือเช่น การประชุมสาธารณะ ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีโอกาสกำหนดประเด็นการประชุม การประชาสัมพันธ์ และการสำรวจความคิดเห็นหรือทัศนคติ

4. การร่วมสร้างความเป็นเอกฉันท์ (Consensus-building) เป็นการมีส่วนร่วมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อแสวงหาความเข้าใจร่วมกัน และมีการเจรจาเพื่อหาทางออกที่สามารถยอมรับได้ของทุกฝ่าย อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนของการมีส่วนร่วมแบบนี้คือ ปังเจกบุคคลและกลุ่มนี้ แนวโน้มดำรงอยู่ในความเงียบหรือนิ่งเฉยเฉื่อยชา

5. การตัดสินใจ (Decision-making) เป็นการมีส่วนร่วมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันตัดสินใจแบบรวมหมู่ (Collective decision) เพื่อความเป็นเอกฉันท์ เป็นจุดเริ่มต้นของการร่วมกันรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ การเจรจาต่อรองในขั้นนี้สะท้อนความแตกต่างหลากหลายของพลังอำนาจที่แสดงออกมา โดยบุคคลหรือกลุ่มที่อยู่ภายในกระบวนการมีส่วนร่วม

6. การร่วมเสี่ยง (Risk-sharing) เป็นการมีส่วนร่วมที่สืบเนื่องจากขั้นตอนที่ 5 แต่ขยายขอบเขตออกไปมากกว่าการตัดสินใจ โดยรวมเอาผลกระทบของการตัดสินใจที่เกิดขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์หรือผลที่เป็นอันตราย และผลสืบเนื่องที่ไม่คาดหมาย สิ่งเหล่านี้คือองค์ประกอบของความเสี่ยงซึ่งแม้แต่การตัดสินใจที่ดีที่สุดอาจก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถยาน้อยที่สุดได้ ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสาธารณะจึงเป็นรากฐานของการมีส่วนร่วมในระดับนี้ โดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจมากแต่มีความเสี่ยงน้อย

7. การเป็นหุ้นส่วน (Partnership) เป็นความสัมพันธ์อย่างเท่าเทียมระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ความเท่าเทียมในขั้นนี้ไม่เพียงแต่เป็นเรื่องรูปแบบโครงสร้างหรือหน้าที่ แต่ยังรวมถึงความสมดุลของการนับถือซึ่งกันและกันระหว่างผู้มีส่วนร่วม และด้วยเหตุที่การเป็นหุ้นส่วนเป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สืบเนื่องและสร้างมาจากขั้นที่ 6 ดังนั้นจึงรวมไปถึงการมีความรับผิดชอบและการร่วมรับความเสี่ยงด้วย

8. การจัดการตนเอง (Self-management) การมีส่วนร่วมระดับนี้เป็นจุดสูงสุดของการมีส่วนร่วม โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่การอยู่ดีมีสุขของทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ในการมีส่วนร่วมระดับนี้ ประชาชนดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาด้วยตนเอง ทั้งในการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลด้วยตนเอง โดยที่หน่วยงานของรัฐไม่เข้าไปเกี่ยวข้องหรืออาจเข้าไปเกี่ยวข้องในภายหลังที่ประชาชนดำเนินงานจนมีความสำเร็จปรากฏต่อสาธารณะแล้ว หน่วยงานของรัฐอาจเข้าไปสนับสนุนทรัพยากรบางประการ

ตัวอย่างเช่น ศูนย์น้ำใจชนาการหมู่บ้าน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งริเริ่มจากครูในชุมชน กับผู้นำชาวบ้าน ดำเนินงาน โคนให้ชาวบ้านออมเงินและให้ชาวบ้านกู้เงิน และเมื่อได้กำไรก็จัดสรร อย่างเป็นระบบทั้งในด้านทุนสำรอง ค่าตอบแทนกรรมการ ด้านเงินพัฒนาหมู่บ้าน ด้านสวัสดิการ แก่สมาชิก และด้านค่าตอบแทนผู้ถือหุ้น เป็นต้น (กนกศักดิ์ แก้วเทพ, 2544 หน้า 20-21 อ้างถึงใน พิชาย รัตนดิถก ณ ฎเก็ด, 2552, หน้า 274-275)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมนั้นสามารถจำแนกเป็นลำดับขั้นได้ คือ ขั้นการจัดการโดยใช้ เล่ห์เหลี่ยม ขั้นการให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นการปรึกษาหารือ ขั้นการร่วมสร้างความเป็นเอกฉันท์ ขั้นการตัดสินใจ ขั้นการร่วมเสี่ยง ขั้นการเป็นหุ้นส่วน ตลอดจนถึงขั้นการจัดการตนเองซึ่งเป็น กระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม ชุมชน ไปจนถึงสังคมที่กว้างขึ้น

ประเภทของการมีส่วนร่วม

Cohen & Uphoff (1977, p. 219 อ้างถึงใน ธร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 541-542) ได้แบ่ง ประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในการตัดสินใจประการแรกสุด คือ กำหนดความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจ ในช่วงดำเนินการ การวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนนี้ได้มาจากคำถามที่ว่าใคร ทำประโยชน์ให้แก่โครงการใดบ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น ช่วยเหลือด้านทรัพยากร และประสานงาน เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) นอกจากจะพิจารณาถึงประโยชน์ ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญจะต้อง สังเกต ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถ แปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

การมีส่วนร่วมในการจัดการ (Participative Management)

การมีส่วนร่วมในการจัดการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งบุคลากร มีส่วนในการใช้อำนาจตัดสินใจร่วมกับผู้บังคับบัญชาของตน การมีส่วนร่วมในการจัดการได้รับการ ส่งเสริมในฐานะที่เป็นยาแก้ปวด สำหรับองค์กรที่มีขวัญกำลังใจต่ำและมีผลิตภาพต่ำ นักวิชาการบางคนระบุว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการเป็นความเร่งด่วนทางจริยธรรม แต่กระนั้น การมีส่วนร่วมในการจัดการหาใช่จะเหมาะสมกับองค์กรทุกองค์การหรือทุกหน่วยงานเสมอไป การมีส่วนร่วมในการจัดการก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่บุคลากรสนใจ และ

อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่บุคลากรต้องมีสมรรถภาพและความรู้เพียงพอเพื่อจะได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งจะต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม สำหรับบุคลากรใหม่หรือบุคลากรที่มีศักยภาพจำกัด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นเป็นสิ่งที่ยังไม่เหมาะสมการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลเหล่านั้น คือ การให้ข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาศักยภาพ (Rausch, 1996, p.29 อ้างถึงใน พิชาย รัตนดิถก ณ ฎเกีต, 2552, หน้า 266-267)

สำหรับเหตุผลที่องค์กรควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการมีสามประการหลัก คือ ประการแรกลักษณะของงานมีความซับซ้อน ซึ่งทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพียงงานบางเรื่อง ที่บุคลากรทำ ขณะที่มึเรื่องที่ไม่ทราบเป็นจำนวนมาก การมีส่วนร่วมช่วยให้บุคลากรผู้มีความรู้ดีที่สุดมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่องาน ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น ประการที่สอง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ผู้เข้าร่วมมีความผูกพันกับการตัดสินใจ หากให้บุคลากรที่มีแนวโน้มว่าอาจต่อต้านเรื่องบางเรื่องเข้าร่วมตัดสินใจ ก็จะช่วยลดการต่อต้าน ในการนำเรื่องดังกล่าวไปปฏิบัติ และประการที่สาม การมีส่วนร่วมเป็นเสมือนการให้รางวัลด้านจิตใจแก่บุคลากร เพราะทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ได้รับการยอมรับ เห็นความสำคัญ ซึ่งทำให้เขาสนใจในงานมากขึ้น และทำงานอย่างมีความหมายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากผลวิจัยจำนวนมาก แม้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีประโยชน์ต่อการทำงานในองค์กร แต่ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานไม่สูงนัก แสดงว่า การมีส่วนร่วมไม่ใช่หลักประกันแต่เพียงอย่างเดียวในการเพิ่มผลผลิตการปฏิบัติงานของบุคลากร (Robbins, 2003, p. 195 อ้างถึงใน พิชาย รัตนดิถก ณ ฎเกีต, 2552, หน้า 266-267)

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควรดำเนินการในองค์กรอย่างมีระบบ มีการทำงานเป็นหมู่คณะ โดยมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม ในการวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีคุณภาพ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยได้กำหนด เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าพบ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ดังนี้

เพศ

เพศ เป็นสถานภาพประจำตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจากงานวิจัยของ กมลมาลย์ ศรีโพธิ์ (2551) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ กชกร ดาราพาณิชย์ (2555) ที่เปรียบเทียบการรับรู้ การมีส่วนร่วม และการยอมรับของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามเพศของบุคลากร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในขณะที่ ศิริพร แสงสุตา (2555) ศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ ปรรณนา อังคประสาทชัย (2555) ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรประสิทธิ์ พันสอาด (2556) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียนในอำเภอลดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พงมาลย์ เศษน้อย (2556) ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตินันท์ นันทนพิบูล (2557) ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จะเห็นได้ว่าเพศของบุคลากร อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรเพศมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา คือ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจในระดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งการศึกษามีส่วนทำให้คนเกิดทักษะความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนาปัญญา เข้าใจตัวเอง

และสังคม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางสังคมการมีส่วนร่วมอยู่ด้วยกันเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม ระดับการศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อความคิดของบุคลากร ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันน่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกรู้สึก หรือทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาทัย คาราพงษ์ (2555) ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนในรายด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เช่นเดียวกับ ประรณนา อังคประสาทชัย (2555) ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ พงมาลย์ เศษน้อย (2556) ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สระพงษ์ สร้อยเพชร (2556) ที่ได้ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียน แก่งหางแมวพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรมล วรณกุล (2557) ที่ศึกษา เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนัก การศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของบุคลากร อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรระดับการศึกษามาใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงานเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษา ในการพัฒนาระบบและการปฏิบัติงานในองค์กร ประสบการณ์สามารถช่วยเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ เกิดความรอบคอบ ในการวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำความรู้

มาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประสพการณ์จึงเป็นปัจจัยหรือตัวแปร สำคัญยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรรณนา อังคประสาทชัย (2555) ที่ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่มีประสพการณ์การทำงานแตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ สุดหทัย ดาราพงษ์ (2555) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนระดับศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามประสพการณ์ พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติพร จำบาก (2556) ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พจมาลย์ เศษน้อย (2556) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการ ประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำแนกตามประสพการณ์ การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร หุยวันดี (2557) ที่เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามประสพการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไป ใช้ และด้านนิเทศภายใน

จะเห็นได้ว่าประสพการณ์ทำงานของบุคลากร เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรประสพการณ์ทำงานมาใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กมลมาลย์ ศรีโพธิ์ (2551) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษาของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการปรับปรุง

ระบบอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก จำแนกตามสายงาน พบว่า ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย (เงินแผ่นดิน) พนักงานมหาวิทยาลัย (เงินรายได้) มีส่วนร่วมในการวางแผนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ อยู่ในระดับน้อย และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ถัดมา โสคำ (2551) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนในการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า 1) บุคลากรสายสนับสนุนของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบของบุคลากรสายสนับสนุนมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก คือ ร่วมปฏิบัติงานและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพ โดยยึดแนวทางและขั้นตอนตามนโยบายประกันคุณภาพของหน่วยงาน ปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อทราบผลการตรวจสอบคุณภาพภายในหน่วยงาน ร่องลงมา ได้แก่ ร่วมดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของหน่วยงาน การดำเนินงานตามแผนประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานในการปฏิบัติตามแนวทางและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของท่านตามแนวทางและนโยบายการประกันคุณภาพ เข้าร่วมประชุมหารือเตรียมการและลงมติสรุปผลการตรวจสอบคุณภาพของหน่วยงาน และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ร่วมวางแผนกำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของหน่วยงาน 2) บุคลากรสายสนับสนุนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยบุคลากรสายสนับสนุนที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการมีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าบุคลากรสายสนับสนุนที่มีสถานภาพเป็นพนักงานที่จ้างตามภารกิจทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสรุป การมีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อเสนอแนะจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารทุกหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ได้กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

แจ่มนภา สะไบบาง (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะผลิตกรรมการเกษตร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพ การดำเนินการประกันคุณภาพ การประเมินผลการประกันคุณภาพ การศึกษาและการเสนอแนวทางปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

มณฑิชา ทองศาสตรา (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สายปฏิบัติหน้าที่ราชการและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ ส่วนภารกิจตามเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับประเภทของการมีส่วนร่วมในเชิงลบ หมายความว่า เมื่อประเภทการมีส่วนร่วมของภารกิจตามเกณฑ์มาตรฐานตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามีความเข้มข้นขึ้น แต่จำนวนบุคลากรในแต่ละระดับความเข้มข้นกลับมีส่วนร่วมลดน้อยลง แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่บุคลากรของคณะรัฐศาสตร์มีส่วนร่วมประเภทการรับฟังข้อมูลข่าวสารในภารกิจฯ ทุกด้านของการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากคณะรัฐศาสตร์เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนประเภทการมีส่วนร่วม

ปรารธนา อังคประสาทชัย (2555) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุง ด้านการดำเนินงาน และด้านการวางแผน และปัจจัยแรงจูงใจภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษา บรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

กชกร ดาราพาณิชย์ (2555) ได้ศึกษาการรับรู้ การมีส่วนร่วมและการยอมรับของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรมีการรับรู้ข้อมูลการประกันคุณภาพจากสำนักงานประกันคุณภาพผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ Website

ติดตามข่าวประชาสัมพันธ์ 1 ครั้ง/ เดือน และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด สายงานที่ปฏิบัติ มีระดับการรับรู้ การมีส่วนร่วม และการยอมรับแตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับการยอมรับ และความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการยอมรับมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .60 และ .56 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

พจนาลัย เศษน้อย (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การผลิตบัณฑิต กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ การบริการวิชาการแก่สังคม การบริหารและการจัดการ การวิจัย และการเงินและงบประมาณ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา สถานภาพบุคลากร การได้รับการฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าว

งานวิจัยต่างประเทศ

Arikawei & Torubeli (2015) ได้ศึกษาความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การนำภาพรวมทั้งหมดของครูสอนในชั้นเรียนที่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาการศึกษาด้านบุคลากรครูชั้นพื้นฐาน คือ ต้องเรียนรู้ เข้าใจถึงนโยบาย การให้เงินทุนและส่วนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งการเรียนการสอนที่เป็นปัจจัยหลักของหน้าที่ เพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการบริหารคุณภาพทางวิชาการ

Papalardo (2015) พบว่า ประสบการณ์ของการมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐ มีสถานที่เพียงไม่กี่แห่งที่ศึกษาเกี่ยวกับมันเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในระบบเสียงประกาศสาธารณะ ในความคิดเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมการวางแผนเชิงกลยุทธ์วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการใช้งานในที่สาธารณะมหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายที่จะแสดงให้เห็นว่ามันเป็นการพัฒนาและนำไปใช้ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย ในเบื้องต้นนี้ถูกกำหนดแนวความคิดที่ต้องใช้ในการทำความเข้าใจวิธีการ แล้วนำเสนอวิธีที่วิธีการที่ได้รับการพัฒนาและการนำไปใช้

Obiekiezie (2016) พบว่า ระดับของประสิทธิภาพในการทำงาน การเปรียบเทียบ I/O Expansion module ระหว่างประเทศ และความสามารถในการแข่งขันของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของไนจีเรียเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นจึงมีผลทำให้ผลการศึกษาคณาภาพของไนจีเรียที่มหาวิทยาลัยได้ขี้นมาภายใต้การวิจารณ์อย่างรุนแรงได้ อาจารย์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในการรับประกันคุณภาพในมหาวิทยาลัยที่ได้รับการสำรวจการศึกษานี้การรับรู้ของตัวแปรที่สำคัญสำหรับ การรับรองคุณภาพในมหาวิทยาลัยของไนจีเรีย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า การที่บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานต่าง ๆ ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้งในด้านการตัดสินใจ การให้ความสำคัญในการวางแผน การนำปฎิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนา การทำงาน โดยทุกคนมีส่วนร่วม นั้น จะทำให้เกิดการพัฒนาในงาน เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าประสงค์ในพันธกิจขององค์กรอย่างต่อเนื่องขึ้นไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 410 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ปีการศึกษา 2558 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 608-610) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 200 คน จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ((Stratified random sampling)) โดยใช้ระดับการศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ระดับการศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปริญญาตรี	219	106
ปริญญาโท	131	64
ปริญญาเอก	60	30
รวม	410	200

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากร เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ใน 5 ด้าน จำนวน 35 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการผลิตบัณฑิต	จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการวิจัย	จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการบริการวิชาการ	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการบริหารจัดการ	จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมีเกณฑ์การใช้ คำนวณหาคะแนน 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1993) ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จากเอกสาร ตำราต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content validity) และรับข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: *IOC*) จำนวน 3 ท่าน ดังรายนาม ต่อไปนี้

4.1 ดร.สมุทร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2 ดร.ชาย หาญณรงค์	อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมย์ ตัดตะวะศาสตร์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอประธานที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการผู้ควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจและพิจารณา แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

6. นำข้อมูลจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination Power) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item- total correlation) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .20-.91

7. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .97

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นำแบบสอบถามจำนวน 200 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกสุ่มได้ และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยกำหนดการแปลผลคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 121) ดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test) และจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Sheffe's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F - distribution)
SS	แทน	ผลบวกของค่าส่วนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum squares)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean Squares)
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการทดสอบสมมติฐาน (Probability)
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และค่าร้อยละข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ข้อมูลพื้นฐาน	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	68	34.00
หญิง	132	66.00
รวม	200	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	106	53.00
ปริญญาโท	64	32.00
ปริญญาเอก	30	15.00
รวม	200	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
ไม่เกิน 3 ปี	60	30.00
ตั้งแต่ 3-6 ปี	85	42.50
ตั้งแต่ มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	55	27.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.00 ร้อยละ 34.00 และเพศชาย มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.00 ปริญญาโทร้อยละ 32.00 และปริญญาเอก ร้อยละ 15.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ 3-6 ปี ร้อยละ 42.50 ไม่เกิน 3 ปี ร้อยละ 30.00 และตั้งแต่ มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 27.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษา	<i>n</i> = 200		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการผลิตบัณฑิต	3.47	.27	ปานกลาง	3
2. ด้านการวิจัย	3.48	.26	ปานกลาง	2
3. ด้านการบริการวิชาการ	3.67	.38	มาก	1
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	3.40	.35	ปานกลาง	4
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.34	.36	ปานกลาง	5
รวม	3.47	.19	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการบริการวิชาการอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการบริการวิชาการ ด้านการวิจัย และด้านการผลิตบัณฑิต ตามลำดับ

เมื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ แต่ละด้านเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต โดยรวมและรายข้อ

ด้านการผลิตบัณฑิต	<i>n</i> = 200		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. กระบวนการรับนักศึกษา	3.32	.54	ปานกลาง	7
2. การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา	3.54	.76	มาก	3
3. การให้บริการข้อมูลแก่นักศึกษา	3.39	.56	ปานกลาง	6
4. การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะ				
สารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน	3.86	.69	มาก	1
5. กระบวนการพัฒนาแผนการให้บริการและการให้ข้อมูล	3.52	.81	มาก	4
6. การให้ข้อมูล และความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ศิษย์เก่า	3.30	.74	ปานกลาง	8
7. กระบวนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	3.41	.78	ปานกลาง	5
8. การให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษา	3.28	.80	ปานกลาง	9
9. กระบวนการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	3.61	.83	มาก	2
รวม	3.47	.27	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านการผลิตบัณฑิตโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้ออยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน กระบวนการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา และกระบวนการพัฒนาแผนการให้บริการและการให้ข้อมูล ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัย โดยรวมและรายข้อ

ด้านการวิจัย	n = 200		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิจัย	3.86	.77	มาก	1
2. การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์	3.70	.79	มาก	2
3. การพัฒนาสมรรถนะนักวิจัย	3.39	.66	ปานกลาง	6
4. การให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่นักวิจัย	3.54	.72	มาก	3
5. การให้ข้อมูล รายละเอียด และเงื่อนไขของแหล่งทุนวิจัยต่าง ๆ เพื่อเสนอขอทุนวิจัย	3.48	.75	ปานกลาง	4
6. การสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการ	3.27	.62	ปานกลาง	7
7. การให้บริการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย	3.41	.71	ปานกลาง	5
8. การอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตร เช่น ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ร่างคำขอและยื่นขอจดสิทธิบัตร	3.20	.65	ปานกลาง	8
รวม	3.48	.26	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านการวิจัยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิจัย การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ และการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่นักวิจัย ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตร เช่น ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ร่างคำขอและยื่นขอจดสิทธิบัตร

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริการวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริการวิชาการ	<i>n</i> = 200		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การกำหนดชุมชนหรือองค์กรเป้าหมายของการให้บริการทางวิชาการ	3.52	.92	มาก	5
2. กระบวนการจัดทำแผนบริการวิชาการ	3.89	.78	มาก	1
3. การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ	3.79	.84	มาก	2
4. การบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรืองานวิจัยหรือการปฏิบัติงานประจำ	3.71	.73	มาก	3
5. การประเมินผลความสำเร็จของการทำงานบริการทางวิชาการ	3.68	.83	มาก	4
6. การดำเนิน โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย	3.41	.59	ปานกลาง	6
รวม	3.67	.38	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านการบริการวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การดำเนิน โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กระบวนการจัดทำแผนบริการวิชาการ การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ และบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรืองานวิจัยหรือการปฏิบัติงานประจำตามลำดับ อันดับสุดท้าย ได้แก่ การดำเนิน โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยรวมและรายข้อ

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	<i>n</i> = 200		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	3.19	.66	ปานกลาง	6
2. กระบวนการจัดทำแผนการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	3.68	.78	มาก	1
3. การประเมินผลความสำเร็จของการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	3.27	.76	ปานกลาง	5
4. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือบริการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.31	.77	ปานกลาง	4
5. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ	3.52	.70	มาก	2
6. การอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสาน วัฒนธรรมไทย	3.46	.81	ปานกลาง	3
รวม	3.40	.35	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ กระบวนการจัดทำแผนการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารจัดการ	<i>n</i> = 200		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การพัฒนาแผนกลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT โดยเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ของสถาบัน	3.29	.85	ปานกลาง	4
2. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่ประกอบไปด้วยต้นทุนต่อหน่วยในแต่ละหลักสูตร	3.24	.74	ปานกลาง	5
3. การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	3.09	.72	ปานกลาง	6
4. การบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	3.55	.72	มาก	1
5. กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน	3.38	.79	ปานกลาง	3
6. การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการหรือสายสนับสนุน	3.49	.84	ปานกลาง	2
รวม	3.34	.36	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านการบริหารจัดการโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการหรือสายสนับสนุน และกระบวนการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (*t-test*) และจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกัน
คุณภาพการศึกษา จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษา	ชาย (n = 68)				หญิง (n = 132)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การผลิตบัณฑิต	3.47	.25	ปานกลาง	3	3.47	.28	ปานกลาง	3
2. การวิจัย	3.49	.27	ปานกลาง	2	3.47	.25	ปานกลาง	2
3. การบริการวิชาการ	3.71	.40	มาก	1	3.64	.37	มาก	1
4. การทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	3.40	.32	ปานกลาง	4	3.40	.36	ปานกลาง	4
5. การบริหารจัดการ	3.36	.33	ปานกลาง	5	3.32	.37	ปานกลาง	5
รวม	3.48	.17	ปานกลาง		3.46	.21	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต
บางพระ เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริการวิชาการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการวิจัย
และด้านการผลิตบัณฑิต ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารจัดการ

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษา	ชาย (n = 68)		หญิง (n = 132)		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. การผลิตบัณฑิต	3.47	.25	3.47	.28	.06	.95
2. การวิจัย	3.49	.27	3.47	.25	.41	.69
3. การบริการวิชาการ	3.71	.40	3.64	.37	1.10	.27
4. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	3.40	.32	3.40	.36	.02	.99
5. การบริหารจัดการ	3.36	.33	3.32	.37	.74	.46
รวม	3.48	.17	3.46	.21	.74	.46

จากตารางที่ 14 พบว่า เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ โดยรวมและ
รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษา	ปริญญาตรี (n = 106)				ปริญญาโท (n = 64)				ปริญญาเอก (n = 30)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การผลิตบัณฑิต	3.42	.27	ปานกลาง	2	3.50	.23	ปานกลาง	3	3.58	.32	มาก	3
2. การวิจัย	3.36	.20	ปานกลาง	3	3.54	.23	มาก	2	3.77	.22	มาก	2
3. การบริการวิชาการ	3.56	.32	มาก	1	3.74	.40	มาก	1	3.87	.41	มาก	1
4. การทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม	3.36	.28	ปานกลาง	4	3.41	.38	ปานกลาง	4	3.52	.45	มาก	4
5. การบริหารจัดการ	3.27	.35	ปานกลาง	5	3.40	.34	ปานกลาง	5	3.44	.37	ปานกลาง	5
รวม	3.39	.15	ปานกลาง		3.52	.19	มาก		3.64	.22	มาก	

จากตารางที่ 15 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริการวิชาการอยู่ในระดับมาก รองลงมาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริการวิชาการและด้านการวิจัยอยู่ในระดับมาก รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การผลิตบัณฑิต	ระหว่างกลุ่ม	.71	2	.36	4.98*	.01
	ภายในกลุ่ม	14.09	197	.07		
	รวม	14.80	199			
2. การวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	4.11	2	2.05	45.61*	.00
	ภายในกลุ่ม	8.87	197	.05		
	รวม	12.97	199			
3. การบริการวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.72	2	1.36	10.53*	.00
	ภายในกลุ่ม	25.50	197	.13		
	รวม	28.22	199			
4. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.60	2	.30	2.54	.08
	ภายในกลุ่ม	23.19	197	.12		
	รวม	23.79	199			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
5. การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.17	2	.58	4.80*	.01
	ภายในกลุ่ม	24.00	197	.12		
	รวม	25.16	199			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.61	2	.80	26.94*	.00
	ภายในกลุ่ม	5.87	197	.03		
	รวม	7.47	199			

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Sheffe's Method) ดังนี้

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต

ด้านการผลิตบัณฑิต	\bar{X}	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		3.42	3.50	3.58
ปริญญาตรี	3.42	-	.08	.16*
ปริญญาโท	3.50		-	.08
ปริญญาเอก	3.58			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวิจัย

ด้านการวิจัย	ปริญญาตรี			ปริญญาโท			ปริญญาเอก		
	\bar{X}	3.36	3.54	3.77					
ปริญญาตรี	3.36	-	.17*	.41*					
ปริญญาโท	3.54	-	.23*						
ปริญญาเอก	3.77	-	-						

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวิจัย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี และบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาโท ตามลำดับ

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริการวิชาการ

ด้านการบริการวิชาการ	ปริญญาตรี			ปริญญาโท			ปริญญาเอก		
	\bar{X}	3.56	3.74	3.87					
ปริญญาตรี	3.56	-	.18*	.31*					
ปริญญาโท	3.74	-	.13*						
ปริญญาเอก	3.87	-	-						

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริการวิชาการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี ปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี และปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาโท ตามลำดับ

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	ปริญญาตรี			ปริญญาโท			ปริญญาเอก		
	\bar{X}	3.27	3.40	3.44					
ปริญญาตรี	3.27	-	.13*	.17*					
ปริญญาโท	3.40	-	.04						
ปริญญาเอก	3.44	-							

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี และปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

การประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวม	ปริญญาตรี			ปริญญาโท			ปริญญาเอก		
	\bar{X}	3.39	3.52	3.64					
ปริญญาตรี	3.39	-	.13*	.25*					
ปริญญาโท	3.52	-	.12*						
ปริญญาเอก	3.64	-							

* $p < .05$

จากตารางที่ 21 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี ปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาตรี และปริญญาเอกมีส่วนร่วมมากกว่าปริญญาโท ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษา	น้อยกว่า 3 ปี (n = 60)				ตั้งแต่ 3-6 ปี (n = 85)				มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป (n = 55)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การผลิตบัณฑิต	3.51	.27	มาก	2	3.45	.31	ปานกลาง	3	3.44	.22	ปานกลาง	3
2. การวิจัย	3.45	.26	ปานกลาง	3	3.45	.26	ปานกลาง	2	3.55	.23	มาก	2
3. การบริการวิชาการ	3.59	.35	มาก	1	3.63	.37	มาก	1	3.81	.39	มาก	1
4. การทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	3.42	.35	ปานกลาง	4	3.39	.35	ปานกลาง	4	3.40	.34	ปานกลาง	4
5. การบริหารจัดการ	3.35	.38	ปานกลาง	5	3.31	.38	ปานกลาง	5	3.37	.29	ปานกลาง	5
รวม	3.47	.19	ปานกลาง		3.45	.21	ปานกลาง		3.51	.17	มาก	

จากตารางที่ 22 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า

บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 3 ปี มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริการวิชาการและด้านการผลิตบัณฑิต อยู่ในระดับมากรองลงมาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวิจัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3-6 ปี มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริการวิชาการอยู่ในระดับมากรองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวิจัย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 6 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากรองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การผลิตบัณฑิต	ระหว่างกลุ่ม	.13	2	.06	.87	.42
	ภายในกลุ่ม	14.67	197	.07		
	รวม	14.80	199			
2. การวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	.39	2	.19	3.01	.06
	ภายในกลุ่ม	12.59	197	.06		
	รวม	12.97	199			
3. การบริการวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.62	2	.81	6.01*	.00
	ภายในกลุ่ม	26.60	197	.14		
	รวม	28.22	199			

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
4. การทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.03	2	.02	.12	.88
	ภายในกลุ่ม	23.76	197	.12		
	รวม	23.79	199			
5. การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	.15	2	.07	.57	.56
	ภายในกลุ่ม	25.02	197	.13		
	รวม	25.16	199			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.14	2	.07	1.85	.16
	ภายในกลุ่ม	7.34	197	.04		
	รวม	7.47	199			

* $p < .05$

จากตารางที่ 23 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริการวิชาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการเชฟเฟ (Sheffe's Method) ดังนี้

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการบริการวิชาการ

ด้านการบริการวิชาการ	\bar{X}	น้อยกว่า 3 ปี	ตั้งแต่ 3-6 ปี	มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป
		3.59	3.63	3.81
น้อยกว่า 3 ปี	3.59	-	.04	.22*
ตั้งแต่ 3-6 ปี	3.63		-	.18*
มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	3.81			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 24 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการบริการวิชาการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 6 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 3 ปี และตั้งแต่ 3-6 ปี ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ระดับการศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20 - .91 และค่าความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Sheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการบริการวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิจัย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการทํานุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการผลิตบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน กระบวนการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และการให้คำปรึกษาวิชาการ และแนะแนวแก่นักศึกษา ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 ด้านการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิจัย การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ และการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่นักวิจัย ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตร เช่น ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ร่างคำขอและยื่นขอจดสิทธิบัตร

1.3 ด้านการบริการวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กระบวนการจัดทำแผนบริการวิชาการ การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ และการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรืองานวิจัยหรือการปฏิบัติงานประจำ ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การดำเนินโครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย

1.4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กระบวนการจัดทำแผนการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน วัฒนธรรมไทย ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

1.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการหรือสายสนับสนุน และกระบวนการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

2. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่วนใหญ่บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทและปริญญาตรี ซึ่งสรุปได้ว่าระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมมากกว่า

4. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริการวิชาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 6 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 3 ปี และตั้งแต่ 3-6 ปี ตามลำดับ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรส่วนใหญ่ยังเห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยเพราะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานที่เคยปฏิบัติงานแบบงานประจำ แต่ต้องมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานมากขึ้น โดยเฉพาะบุคลากรสายวิชาการที่มีภาระงานสอนประจำอยู่แล้ว การเพิ่มภาระงานประกันคุณภาพการศึกษาอาจทำให้การมีส่วนร่วมไม่เต็มที่เท่าที่ควร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรจะมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแบบทำตามหน้าที่เท่านั้น คือ ปฏิบัติงานตามนโยบายของมหาวิทยาลัย เป็นภาระหน้าที่ที่ต้องร่วมกันดำเนินการ จึงอาจมีส่วนทำให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ แจ่มนภา สะไบบาง (2552, หน้า 3) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะผลิตกรรมการเกษตร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ พงมาลัย เศษน้อย (2556) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การผลิตบัณฑิต กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ การบริการวิชาการแก่สังคม การบริหารและการจัดการ การวิจัย และการเงิน และงบประมาณ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการผลิตบัณฑิต บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการผลิตบัณฑิตหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนระดับอุดมศึกษามีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด

เป็นพันธกิจที่มีความสำคัญ ซึ่งการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทั้งในประเทศและกลุ่มอาเซียน การเป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนางานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่สร้างคุณค่าระดับชาติ และระดับอาเซียน ดังนั้นพันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีการวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของบุคลากรสายวิชาการ ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนนั้นอาจคิดว่าโดยหน้าที่ของตนแล้วมีบทบาทยังไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งข้อที่บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน กระบวนการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับ พจนมาลัย เศษน้อย (2556) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรด้านการผลิตบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการวิจัย บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากส่วนใหญ่ในด้านการพัฒนาการวิจัยผู้บริหาร และบุคลากรสายวิชาการจะมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง งบประมาณเพื่อพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ การส่งเสริมบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัย ซึ่งบุคลากรในสายสนับสนุนจะมีส่วนร่วมเฉพาะในแต่ละงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคล และตามสถานภาพของบุคลากร ซึ่งข้อที่บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิจัย การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์ และการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่นักวิจัย ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ พจนมาลัย เศษน้อย (2556) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรด้านการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ แจ่มนภา สะไบบาง (2552, หน้า 3) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะผลิตกรรมการเกษตร พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการวิจัย บุคลากรมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการเสนอแนวทางปรับปรุงพัฒนาการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการบริการวิชาการ บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต

บางพระได้ให้ความสำคัญและดำเนินงานด้านการบริการวิชาการ ตามกระบวนการการประกันคุณภาพภายใน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการเป็นประจำ มีการวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ ประเมิน และการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนบริการวิชาการ การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ และการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรืองานวิจัยหรือการปฏิบัติงานประจำ จึงส่งผลให้บุคลากรมีส่วนร่วมในด้านการบริการวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กมลมาลย์ ศรีโพธิ์ (2551) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ในด้านการบริการวิชาการ บุคลากรมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรารธนา อังคประสาทชัย (2555) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริการวิชาการ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงการบริการวิชาการ อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ได้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในมหาวิทยาลัยโดยการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาเพื่อให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น และภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมีกระบวนการจัดทำแผนการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ และการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน วัฒนธรรมไทย เป็นต้น สอดคล้องกับ พงมาลย์ เศษน้อย (2556) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการบริหารจัดการ บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการนั้นมีความสำคัญมาก เริ่มตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย และมีสำนักงานมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ประสานงาน

กำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะและหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ในแต่ละคณะและหน่วยงานยังมีคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อดำเนินงาน มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพ SAR และรายงานประเมินคุณภาพการศึกษา ในระบบ CHE QA online ตลอดจนการควบคุม ติดตามการดำเนินงาน และประเมินคุณภาพ ดังนั้น จึงทำให้บุคลากรที่ไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อที่บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การบริหารจัดการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการหรือสายสนับสนุน และ กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับ พจมาลย์ เศษน้อย (2556) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรด้านการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง c) สอดคล้องกับ ลัดดา โสคำ (2551) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากร สายสนับสนุนในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการบริหารจัดการ บุคลากรสายสนับสนุนมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระนั้นเป็นภาระหน้าที่ ของบุคลากรทุกคนที่ต้องร่วมดำเนินการ ในแต่ละคณะ/ สาขาวิชา มีการตั้งคณะกรรมการประกัน คุณภาพ ทุกคนมีโอกาสเข้ามาปฏิบัติและดำเนินการ โดยหน้าที่ความรับผิดชอบ จึงทำให้บุคลากร เพศชายและหญิงมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศิริพร แสงสุตา (2555) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนก ตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ ประรณดา อังคประสาธชัย (2555) ที่ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ไกรประสิทธิ์ พันสอาด (2556) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหาร โรงเรียนในอำเภอลดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามเพศของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พจมาลย์ เศษน้อย (2556) ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม

ในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ฐิตินันท์ นันทนพิบูล (2557) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่วนใหญ่บุคลากรที่มีระดับ การศึกษาปริญญาเอกมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าบุคลากรที่มีระดับ การศึกษาปริญญาโทและปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย จะมอบให้ผู้ที่มิระดับการศึกษาที่สูงและมีตำแหน่งงานที่สูง เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีบุคคลเหล่านี้จะมีวิสัยทัศน์ กว้างไกล และมีความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประโยชน์ที่จะได้รับ จากการประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่ทำงานด้านเอกสารและธุรการ ซึ่งต้องปฏิบัติงานตามคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ปรราดณา อังคประสาทชัย (2555) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สระพงษ์ ศรีอัยเพชร (2556) ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 17 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พจมาลย์ เศษน้อย (2556) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรมล วรรณกุล (2557) ที่ศึกษาเปรียบเทียบ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริการวิชาการที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 6 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 3 ปี และตั้งแต่ 3-6 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการบริการวิชาการนั้น บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในกระบวนการบริการวิชาการเป็นอย่างดี มองภาพรวมในการทำงานได้ชัดเจน แต่ทั้งนี้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ในแต่ละคณะ/ หน่วยงาน ได้เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม มีการสอนงานจากบุคลากรที่มีประสบการณ์มากไปยังประสบการณ์น้อยเพื่อให้การทำงานไปในทิศทางเดียวกัน จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาทัย ดาราพงษ์ (2555) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด จำแนกตามประสบการณ์ พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติพร ขำมาก (2556) ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พจมาลย์ เศษน้อย (2556) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร หุยวันดี (2557) ที่เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านนิเทศภายใน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ แต่ละด้านตามความสำคัญ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยควรดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่วางไว้
2. ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยควรส่งเสริม เปิดโอกาสและมอบหมายให้บุคลากรที่มีความสามารถเป็นผู้รับผิดชอบในการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอย่างทั่วถึง
3. ด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมบุคลากรในการให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น
4. ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยควรมีการอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตร เช่น ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ร่างคำขอและยื่นขอจดสิทธิบัตรให้มากขึ้น
5. ด้านการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการดำเนิน โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมให้มากขึ้น โดยการกำหนดชุมชนหรือองค์กรเป้าหมายของการให้บริการทางวิชาการให้ชัดเจน
6. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ในการให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรศึกษาองค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อไปใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์บุคลากรผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กชกร ดาราพาณิชย์. (2555). การรับรู้ การมีส่วนร่วม และการยอมรับของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กมลมาลย์ ศรีโพธิ์. (2551). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กฤษฎาธาร จันทร์โก. (2555). การส่งเสริมและการอนุรักษ์ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาไทยคดีศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กองแพ่ง เพ็ชตะนุสติก. (2555). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิควิชาชีพสหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กาญจนา ไชบุญ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมุ่งทำงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- กิตติ ดั่งเหมือน. (2558). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไกรประสิทธิ์ พันสอาด. (2556). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียนในอำเภอลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จตุรวัฒน์ ฝนิกรมย์. (2557). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2556. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

- จันทิมา คงจันทร์, เฉลิมพล คงจันทร์, ภรณ์ หลาวทอง, ทาริกา รัตนโสภกา และอารยา อิงไพบูลย์กิจ. (2555). รายงานวิจัย ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- จุฑารัตน์ มั่งคั่ง. (2551). การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของโรงเรียนในอำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจ๊ะมัยฮัน มาหิละ. (2557). การติดตามและประเมินผล โครงการบริการวิชาการแก่สังคม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ.2551 - 2556. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- แจ่มนภา สะไบบาง. (2552). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะผลิตกรรมการเกษตร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ชวนพิศ วรรณการ โสภณ. (2557). ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชุติมา หอมสนิท. (2558). ความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ชวลีพร ขำมาก. (2556). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตินันท์ นันทนพิบูล. (2557). การมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ฐิติพร จิตตวัฒน์. (2556). *สภาพการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิมาญู แสงโสภา. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาระต่องานถึงความสำเร็จของการแนะนำ กับพฤติกรรมการบริหารกิจกรรมแนะนำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐรัตน์ภณ ใหญ่นิธิศคุณ. (2558). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในโรงเรียนอำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัย บูรพา.
- ธนัญชัย เวชชเศรษฐนนท์. (2556). *ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนของคณะวิทยาศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารเชิงปฏิรูป ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุล.
- น้ำผึ้ง เอี่ยมปลัด. (2557). *บทบาทในการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นิรมล วรรณกุล. (2557). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). *การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: สถาบัน พระปกเกล้า.

- ปัญชลีย์ ปราณิ. (2555). ความต้องการการนิเทศการศึกษาระดับชั้นศิลป์ ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษาในเครือข่ายการศึกษาเขาชะเมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรารธนา อังคประสารทชัย. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ
การศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พจนาลัย เศษน้อย. (2556). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรหทัย ดันต์จิตานนท์ และ ไพโรจน์ วรพจน์พรชัย. (2554). รายงานวิจัย ศึกษาผลกระทบ
ของชุมชน (Impact) จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการบริการวิชาการสู่สังคม
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ไปใช้งานได้จริง.
เชียงใหม่: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- พัศนีย์ นันตา, ชุติ ปัญจะพลินกุล และเพ็ญญา สุขากิรมย์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2552). องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี: ซิงค์ บีคอน บั๊คส์.
- มณฑิชา ทองสาตรา. (2553). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา: ศึกษา
เฉพาะกรณี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยรามคำแหง
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 14(2), 69-81.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. (2555). คู่มือบริการวิชาการ. ชลบุรี: สถาบันวิจัยและ
พัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. (2558ก). คู่มือนักศึกษา. ชลบุรี: สำนักส่งเสริม
วิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. (2558ข). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา
ภายในระดับสถาบัน ปีการศึกษา 2558. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก.

- รัชณี ภูสุวรรณ. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลัดดา โสคำ. (2551). การมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนในด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณพา นามสีฐาน. (2557). ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิทยา ศิริดำรง. (2557). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนา การบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนของวิทยาลัยเทคโนโลยีวิบูลย์บริหารธุรกิจ รามอินทรา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ศิริพร แสงสุตา. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริรัตน์ จำปีเรือง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติกับการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์. นครสวรรค์: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์.
- สมพล สกุลสุธา. (2557). ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะ ข้าราชการครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรรเกียรติ กุลเจริญ. (2558). การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมท้องถิ่น: ศึกษากรณีงานประเพณี สงกรานต์พระประแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต, สาขาวิชาไทยศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สระพงษ์ สร้อยเพชร. (2556). การมีส่วนร่วมของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สันติ มะลิซ้อน. (2558). *การประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). *คู่มือการประเมิน
คุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทินทร์ ปิเนนาโง. (2559). *ความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่ชุมชน
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านป่าละ ต่าบลบาราโหม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อัมพร พุยวันดี. (2557). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนคัดครุณี
จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the Royal Town Planning*,
35(4), 216-224
- Arikawei, A. R., & Torubeli, V. A. (2015). *Maintaining academic quality assurance for teacher
preparation in the Nigerian colleges of education*. *Jorind*, 13(1), 120.
- Cronbach, L. F. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.). New York: Haper Collins.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1993). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Obiekezie, E. O. (2016). Academic quality assurance variables in Nigerian universities: Exploring
lecturers' perception. *International Education Studies*, 9(5), 26-39.
- Papalardo, I. (2015). Participatory strategic planning in a public university. *International Journal
for Innovation Education and Research*, 3(1), 110-125.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. ผลประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของท่าน โดยข้อมูลจากที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานใด ๆ ของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการเอื้อเฟื้อของท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามฉบับนี้

วิษณุ โชโต

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ทำงาน

ไม่เกิน 3 ปี

3 – 6 ปี

ตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมนฑลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมนฑลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1	ด้านการผลิตบัณฑิต กระบวนการรับนักศึกษา					
2	การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา					
3	การให้บริการข้อมูลแก่นักศึกษา					
4	การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะ สารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน					
5	กระบวนการพัฒนาแผนการให้บริการและการให้ ข้อมูล					
6	การให้ข้อมูล และความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ศิษย์เก่า					
7	กระบวนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา นักศึกษา					
8	การให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพ การศึกษา					
9	กระบวนการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา นักศึกษา					
10	ด้านการวิจัย การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัย ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิจัย					
11	การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์					
12	การพัฒนาสมรรถนะนักวิจัย					
13	การให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและ จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่นักวิจัย					
14	การให้ข้อมูล รายละเอียด และเงื่อนไขของแหล่ง ทุนวิจัยต่าง ๆ เพื่อเสนอขอทุนวิจัย					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
15	การสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย หรือ งานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการ					
16	การให้บริการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย					
17	การอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตร เช่น ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ร่างคำขอ และยื่นขอจดสิทธิบัตร					
18	ด้านการบริการวิชาการ การกำหนดชุมชนหรือองค์กรเป้าหมาย ของการให้บริการทางวิชาการ					
19	กระบวนการจัดทำแผนบริการวิชาการ					
20	การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน ในรูปแบบต่าง ๆ					
21	การบูรณาการงานบริการทางวิชาการ กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรือ งานวิจัยหรือการปฏิบัติงานประจำ					
22	การประเมินผลความสำเร็จของการทำงานบริการ ทางวิชาการ					
23	การดำเนิน โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคม ของมหาวิทยาลัย					
24	ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ ในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม					
25	กระบวนการจัดทำแผนการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม					
26	การประเมินผลความสำเร็จของการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
27	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือบริการ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม					
28	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ					
29	การอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสาน วัฒนธรรมไทย					
30	ด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาแผนกลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT โดยเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ของสถาบัน					
31	การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่ ประกอบไปด้วยต้นทุนต่อหน่วยในแต่ละหลักสูตร					
32	การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง					
33	การบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล					
34	กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน					
35	การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการหรือ สายสนับสนุน					

ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			
		1	2	3	IOC
1	กระบวนการรับนักศึกษา	0	1	1	.67
2	การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา	1	1	1	1
3	การให้บริการข้อมูลแก่นักศึกษา	1	1	1	1
4	การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงาน	0	1	1	.67
5	กระบวนการพัฒนาแผนการให้บริการและการให้ข้อมูล	1	1	1	1
6	การให้ข้อมูล และความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ศิษย์เก่า	1	0	1	.67
7	กระบวนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1	1	1	1
8	การให้ความรู้ และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษา	1	0	1	.67
9	กระบวนการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1	1	1	1
10	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิจัย	1	1	1	1
11	การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์	0	1	1	1
12	การพัฒนาสมรรถนะนักวิจัย	0	1	1	1
13	การให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่นักวิจัย	1	1	1	1
14	การให้ข้อมูล รายละเอียด และเงื่อนไขของแหล่งทุนวิจัยต่าง ๆ เพื่อเสนอขอทุนวิจัย	1	1	1	1
15	การสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการ	1	1	1	1
16	การให้บริการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย	1	1	1	1
17	การอำนวยความสะดวกในการจดสิทธิบัตร เช่น ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ร่างคำขอและยื่นขอจดสิทธิบัตร	1	1	1	1

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			
		1	2	3	IOC
18	การกำหนดชุมชนหรือองค์กรเป้าหมายของการให้บริการทางวิชาการ	1	1	1	1
19	กระบวนการจัดทำแผนบริการวิชาการ	1	1	1	1
20	การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่าง ๆ	1	0	1	.67
21	การบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรืองานวิจัยหรือการปฏิบัติงานประจำ	1	1	1	1
22	การประเมินผลความสำเร็จของการทำงานบริการทางวิชาการ	1	1	1	1
23	การดำเนินโครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย	1	1	1	1
24	การได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	1	1	1	1
25	กระบวนการจัดทำแผนการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	1	1	1	1
26	การประเมินผลความสำเร็จของการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	1	1	1	1
27	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือบริการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1	1	1	1
28	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ	1	1	1	1
29	การอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบสาน วัฒนธรรมไทย	1	1	1	1
30	การพัฒนาแผนกลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์ SWOT โดยเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ของสถาบัน	1	1	1	1
31	การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่ประกอบไปด้วยต้นทุนต่อหน่วยในแต่ละหลักสูตร	1	0	1	.67
32	การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	1	1	1	1
33	การบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	1	1	1	1
34	กระบวนการจัดการความรู้ (KM) ในหน่วยงาน	1	1	1	1
35	การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการหรือสายสนับสนุน	1	0	1	.67

ภาคผนวก ข

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 0387

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ได้แก่

นายวิษณุ โชโต รหัส 58920532

งานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 0388

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วยภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ
เครื่องมือ ได้แก่

นายวิษณุ โชโต รหัส 58920532

งานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 0389

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ได้แก่

นายวิษณุ โชโต รหัส 58920532

งานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ค

1. ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อ จากการทดลองใช้เครื่องมือ
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ตารางที่ 25 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากการทดลองใช้
เครื่องมือ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.81	19	.75
2	.74	20	.90
3	.64	21	.82
4	.76	22	.90
5	.64	23	.79
6	.81	24	.66
7	.75	25	.90
8	.82	26	.69
9	.86	27	.70
10	.78	28	.66
11	.81	29	.84
12	.87	30	.81
13	.90	31	.75
14	.72	32	.76
15	.78	33	.72
16	.35	34	.53
17	.55	35	.44
18	.86		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .91